

Brian Jakob Nielsen
Læborg Kirkevej 21
6600 Vejen

Dato: 09.04.2015

Sagsnr.: 15/4338

E-mail: Teknik@vejen.dk

Web: www.vejen.dk

Tlf: 7996 5000

Miljøgodkendelse

Mølholm, Svinebrug

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12 i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug	3
Resumé.....	3
Indledning	4
Ansøgning	5
1 Afgørelse.....	6
Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering	7
Vilkår for afgørelsen.....	8
Offentliggørelse/høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen	15
Høring af udkast til offentliggørelse	15
Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering	15
Offentliggørelse af afgørelse og underretning af modtagere af afgørelsen	15
Udnyttelse af godkendelsen.....	15
2 Kort beskrivelse af husdyrbruget	16
Grundlag for sagsbehandling.....	16
Dyrehold og driftsform	16
Anlæg	17
Arealer	21
3 Redegørelse og vurdering	25
Generelle forhold.....	25
Husdyrproduktionen	25
Anlæg og begrænsning af eventuelle gener for naboer	26
Lokalisering og Planrammer.....	27
Husdyrgødning og opbevaringsanlæg.....	28
Foderopbevaring	29
Ammoniakfordampning	30
Lugt	30
Spildevand	31
Til- og frakørselsforhold	32
Udbringning af husdyrgødning	34
Støj.....	35
Fluer og skadedyr	36
Støv	36
Lys.....	36

Oplag af olie og kemikalier	37
Affald	37
Vand og energiforbrug	38
Risici	39
Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - BAT.....	40
Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak.....	49
Påvirkning af kategori 1 naturområder.....	49
Påvirkning af kategori 2 naturområder.....	51
Påvirkning af kategori 3 naturområder.....	51
Arealernes påvirkning af natur, jord og vand.....	54
Sædskifte.....	54
Beskyttede naturområder.....	55
Nitratudvaskning til grundvand	59
Nitrat til overfladevand	61
Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter	64
Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder	66
Anlæggets udformning.....	66
Anlæggets placering i landskabet	66
Landskabelige værdier	67
Kulturhistoriske værdier i tilknytning til arealerne	68
Husdyrbrugets ophør	70
Alternative muligheder	71
Sammenfatning.....	71
4 Øvrige forhold	72
Byggeri, vandindvinding og spildevandsafledning	72
Høringsberettigede	72
Kopimodtagere af afgørelsen	73
Bilagsoversigt	73

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	5750031552
Matrikelnummer	2, Hundsbæk Hdg., Læborg m. fl.
CVR	34565589
CHR	95310
Ejendommens ejer	Brian Jakob Nielsen
Husdyrbrugets ejer	Brian Jakob Nielsen
Husdyrbrugets kontaktperson	Brian Jakob Nielsen

Resumé

Vejen Kommune har modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af ændring og udvidelse af husdyrbruget på Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen. Projektets indhold og kommunens afgørelse er beskrevet i kort form i nedenstående resumé.

Projektet omfatter ændring af produktion. Samlet svarer ændringen af husdyrproduktionen til et fald på 42,38 DE fra 386,54 DE til 344,15 DE.

I forbindelse med ændringen opsættes smågrisevavillion, der etableres ny møddings-/vaskeplads, ny intern vej samt nyt regnvandsbassin.

Eksisterende farestald og slagtesvinestald ændres til polte- og drægtighedsstald. Eksisterende poltestald ændres til lager/opbevaring og eksisterende farestald ændres til foderlade.

Eksisterende fare- og slagtesvinestald samt to gyllebeholdere nedrives i forbindelse med projektet.

Lugtgenskriterierne fra husdyrbrugets anlæg til nærmeste byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo er alle overholdt.

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 86 (habitatområde nr. 75 og fuglebeskyttelsesområde nr. 54) – Vejen Mose - ca. 1.900 m syd for anlægget.

Der er ingen kategori 2 natur i nærheden. Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der ligger mere end 3,5 km sydvest for ejendommen.

Beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år er overholdt for alle kategori 3 naturtyper.

På husdyrbrugets udbringningsarealer udbringes husdyrgødning svarende til 1,7 DE pr. ha.

En del af arealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI). Der er ingen arealer i nitrat- eller fosforklasse.

Ejendommen ligger i område udpeget som værdifuldt landskab. Udpegningsgrundlaget forringes ikke i forbindelse med den ønskede besætnings- og bygningsændring.

Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en ændring af husdyrbruget på Læborg Kirkevej 21 i Vejen Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Vejen Kommune vurderet det ansøgte projekt. Vurderingen fremgår af afsnit 3 "Redegørelse og vurdering" og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår.

Udkastet har været fremlagt i høring hos ansøger i 3 uger, hvor der var mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Orientering om høring af udkast til miljøgodkendelse har været sendt til naboer og parter i sagen.

Orientering af naboer er sket i en afstand fra ejendommen svarende til den beregnede konsekvenszone, dog minimum 300 meter, idet Vejen Kommune vurderer, at ejendomme indenfor denne grænse vil kunne forventes berørte af ændringer på ejendommen.

Der er ikke indkommet bidrag i forbindelse med høringen.

Vejen Kommune den 9. april 2015

Helle Kalmayer Hansen

Teknik og Miljø
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen

Copyright alle kort og luftfoto: copyright DDO®, ©COWI

Ansøgning

Vejen Kommune har den 3. februar 2015 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Læborg Kirkevej 21 omhandlende følgende:

- Ændring af dyreholdet **fra** 620 søer, 18.600 smågrise (7,4-32 kg) og 6.134 producerede slagtesvin (32-107 kg) **til** 800 søer, 31.065 smågrise (7,1-32 kg), 450 slagtesvin (32-107 kg) og 3 heste (500-700 kg), svarende til en ændring fra 386,54 DE til 344,15 DE.
- Opførelse af en ny farestald på 1.690 m² til løsgående diegivende søer.
- Udvidelse af smågrisestald med ca. 30 m, svarende til ca. 875 m². Heraf går de 8 m til udleveringsrum.
- Opsætning af en smågrisepavillon på ca. 99 m².
- Etablering af ny møddings-/vaskeplads.
- Ændring af farestald og slagtesvinestald til polte- og drægtighedsstald.
- Ændring af poltestald til lager/opbevaring.
- Ændring af farestald til foderlade.
- Nedrivning af fare- og slagtesvinestald.
- Nedrivning af to gyllebeholdere på hhv. 1.000 og 1.500 m².
- Etablering af ny intern vej.
- Etablering af regnvandsbassin.

Vejen Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer.

1 Afgørelse

Vejen Kommune godkender det ansøgte efter § 12 i Husdyrgodkendelsesloven¹ på vilkår som angivet efterfølgende.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringningsarealer.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrgodkendelsesloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Vejen Kommune, ligesom der skal søges tilladelse til nedrivning af eksisterende anlæg.

Miljøgodkendelsen er et tillæg til eksisterende miljøgodkendelse meddelt af Vejen Kommune den 16. marts 2009. Da ændringen også sker i det eksisterende anlæg og nyt etableres i direkte forbindelse hertil, kan forurening og påvirkning på natur m.m. fra ændringen ikke adskilles fra den eksisterende. Denne miljøgodkendelse med tilhørende vilkår er derfor gældende for hele bedriften.

Denne miljøgodkendelses erstatter Vejen Kommunes miljøgodkendelse meddelt 16. marts 2009.

Den nye møddingsplads overholder ikke gældende afstandskrav til naboskel. Der søges dispensation til placering af møddingsplads ca. 11 meter fra skel.

Der er foretaget høring af ejer af nabomatriklen i forbindelse med dispensationen for afstandskravet til skel. Der er ikke indkommet indsigelser hertil. Vejen Kommune dispenserer hermed for afstandskravet til skel og der stilles vilkår til, at afstanden skal være min. 11 meter.

En eksisterende boring, der er ansøgt lovliggjort, overholder ikke gældende afstandskrav til bygning, og der søges dispensation herfor.

Vejen Kommune meddeler dispensation til afstandskravet på 25 fra stald til vandboring – bygning 7 jf. figur 1 -, idet Vejen Kommune på baggrund af de stillede vilkår og boringens anvendelse vurderer, at placeringen af boring ift. stald, ikke vil medføre væsentlige gener eller risiko for forurening af det omgivende miljø, og derfor kan projektet gennemføres som ønsket.

---

¹ "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" - nr. 1572 af 20.12.2006.

Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering

Efter den fastsatte udnyttelsesfrist for miljøgodkendelsen gælder det, at hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes (helt eller delvist) i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år (kontinuitetsprincippet).

Bemærkningerne til Husdyrbrugslovens § 33 angiver, at der indenfor udnyttelsesfristen skal være iværksat bygge- og anlægsarbejder med henblik på at opføre anlæg inden den frist, som er fastsat i afgørelsen. I den forbindelse vil det normalt være tilstrækkeligt, at der inden fristens udløb er indgået en retlig bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører om udførelse af bygge- og anlægsarbejdet, herunder et tidspunkt for udførelsen. Det er tillige en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet indenfor et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. I så fald vil godkendelsen blive anset for bortfaldet.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse. Der henvises til reglerne i Husdyrgodkendelseslovens § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal jf. § 40 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug" - Bek. nr. 1283 af 08/12/2014 regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år, dvs. i 2023.

Ændringer af udbringningsarealet for den kommende planperiode skal jf. §§ 25 og 26 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug" anmeldes til kommunen senest 1. august. Kommunen vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare. Kommunens tilkendegivelse gives inden 1. oktober. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen enten trækkes tilbage, eller der kan fremsendes en ny. En ny anmeldelse skal i givet fald være kommunen i hænde senest 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de nye arealer meddeles det inden 31. december.

Ansøger ønsker at have 5 år til udvidelsen/ændringen. Begrundelsen for dette er, at der skal laves omfattende byggeri og at ansøger ønsker at basere produktionsændringen på eget opdræt.

Vilkår for afgørelsen

Vejen Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som det er beskrevet overfor kommunen i ansøgningen, ansøgning nr. 73034, version nr. 2, 25. februar 2015. På baggrund af ansøgning og kommunens vurdering meddeler Vejen Kommune godkendelse på følgende vilkår:

Generelle forhold

1. Den del af godkendelsen, hvor sidste etape af anlægsarbejdet ikke er påbegyndt, bortfalder, hvis den ikke er påbegyndt inden 4 år efter meddelt afgørelse. Ved påbegyndt udnyttet menes, at byggeri er startet.
2. Senest 5 år efter påbegyndt udnyttelse af godkendelsen skal ændringen af dyreholdet være afsluttet. Den del af besætningsændringen til de 344,15 DE, der ikke er sket indenfor de 5 år, bortfalder.
3. Hvis staldanlæg ikke etableres i det godkendte omfang, udløser det krav om tillæg med justering af BAT-niveau.

Information om ændringer på husdyrbruget

4. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.

Husdyrproduktionen

6. Afstand fra ny vandboring til staldanlæg (nyt og eksisterende) skal min. være 25 m.
7. Husdyrbrugets maksimalt tilladte produktionsomfang og sammensætning

Dyreart, type og vægtafgrænsning	Antal	Enhed	Dyreenheder, DE
Søer	800	Årsdyr	181,37
Smågrise, 7,1 - 32 kg	31.065	Producerede	149,95
Slagtesvin, 32 - 107 kg	450	Producerede	11,54
Hest, 500 - 700 kg	3	Årsdyr	1,30
I alt			344,15

Antal stipladser smågrise	4.798
Antal stipladser slagtesvin	143

8. Det maksimale dyrehold beregnet over et år (kalender- eller planår) må ikke overstige det samlede godkendte antal dyr indenfor hver dyretype.
9. Svinebruget tillades drevet med et årligt produceret dyrehold på maksimalt 344,15 DE, der fordeler sig med 800 årssøer, 31.065 smågrise (7,1-32 kg) og 450 slagtesvin (32-107 kg). Det tillades, at fordelingen mellem søer, smågrise og slagtesvin varierer indenfor de maksimale 344,15 DE.

Årsproduktionen må dog ikke overstige:

- 181,37 DE i årssøer
- 149,95 DE i smågrise (7,1-32 kg)
- 11,54 DE i slagtesvin (32-107 kg)

Foranstaltninger for at undgå forurening

10. Der skal udarbejdes en afløbsplan for anlæggets rørledninger til afledning af flydende husdyrgødning, ensilagesaft, spildevand og regnvand - senest ved udnyttelsesfristens udløb. Afløbsplanen inkl. eventuelle bemærkninger hertil skal udarbejdes af autoriseret kloakmester eller andet uvildigt godkendt firma. Afløbsplanen skal være tilgængelig for myndigheden ved miljøtilsyn.
11. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112.
12. Udarbejdet beredskabsplan skal holdes opdateret og ophænges synligt på ejendommen. Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret kopi af beredskabsplanen. Beredskabsplanen skal findes på et sprog, som er forståeligt for de enkelte medarbejdere.
13. Situationer, hvor et uheld var lige ved at opstå skal noteres, og der skal udarbejdes procedurer med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.
14. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning.

Anlæg

15. Møddings-/vaskeplads skal etableres min. 11 meter fra naboskel.

Opbevaringsanlæg

16. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.
17. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast husdyrgødning på mindst 3 måneder på husdyrbruget.
18. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
19. Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen i så fald kan afbrydes.

Ammoniakfordampning

20. Polte-/drægtighedsstald etableres med delvis spaltegulv, 50-75 % (bygn. 9+10).

21. Gyllekanalerne i Farestald (bygn. 15, fig. 2) - i alt 855 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
22. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på min. 16,84 kWh.
23. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogning, der som minimum registrerer den månedlige og årlige køleydelse i kWh.
24. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
25. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning.
26. Gyllebeholder på 3.500 m³ (bygn. 22, fig. 2) skal, senest år 2018, være forsynet med fast overdækning.
27. Efter endt omrøring og udkørsel skal flydedug/telt lukkes igen umiddelbart efter. Skader på den faste overdækning skal repareres straks, således at overdækningen altid er helt tæt.

Lugt

28. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener og ammoniakfordampning begrænses.

Støjgrænser

29. Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

I: i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land

	Tidsrum	Støjgrænser, I
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 – 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

30. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at ovenstående vilkår om støj er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt.

Dokumentation skal ske ved måling/beregning af den støj, aktiviteterne påfører omgivelserne. Målingerne/beregningerne skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984, nr. 6/1984 og nr. 5/1993.

Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/institut, som er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde.

Transport

31. Transport af husdyrgødning til udbringingsarealer, der er beliggende mere end 10 km fra ejendommen, skal ske med lastbil.
32. Husdyrgødning til arealerne ved Gammelbyvej 15, 6600 Vejen må ikke afhentes lør-, søn- og helligdage samt på hverdage mellem 18.00 og 07.00.

Fluer og skadedyr

33. Der skal, ved behov, foretages effektiv fluebekæmpelse på ejendommen, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Agroøkologisk Institut².
34. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Støv

35. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
36. Fodersiloer skal indrettes så støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås. Der skal anvendes melcykloner eller anden tilsvarende støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

37. Lys fra ejendommen må ikke være generende udenfor ejendommens skel.

Spildevand

38. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, så unødigt spild undgås.
39. Al vask af dyretransport vogn samt af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på støbt/tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

Oplag af olie, kemikalier etc.

40. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
41. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
42. Olie- og kemikalieprodukter skal opbevares under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største beholder. Dette gælder dog ikke olie, der opbevares i godkendte olietanke jf. "Bekendtgø-

---

² "Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr", www.dpil.dk

relse om indretning, etablering og drift af olietanke mv.” (Bek. nr. 1321 af 21. december 2011).

Affald

43. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske på samme måde som angivet i vilkårene vedrørende håndtering og opbevaring af olie og kemikalier.

Udbringning af husdyrgødning

44. Markstakke må ikke placeres på arealer, der skrånere mere end 6 grader imod et § 3 beskyttet naturareal.
45. På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning i en mængde svarende til 1,4 DE/ha pr. planår.
46. Udbringningsarealerne må ikke tilføres anden organisk gødning (f.eks. slam, mucosa, m.m.) medmindre udvaskningskravene til grund- og overfladevand dermed overholdes. Dette skal dokumenteres ved beregninger for udvaskning fra arealerne med den konkrete samlede tilførsel af husdyrgødning og anden organisk gødning. Beregningerne skal udføres i www.husdyrgodkendelse.dk eller et tilsvarende beregningssystem og indsendes til kommunen.

Nitratudvaskning

47. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 16 % ekstra efterafgrøder, udover de til enhver tid gældende generelle krav om efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode, eftervirkning og kvælstofgødsning. De ekstra efterafgrøder kan ikke erstattes af andre alternativer.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

48. Ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes i overensstemmelse med producentens procedure for vedligeholdelse - minimum én gang om året.
49. Der skal opsættes vandur i stalde med husdyr til måling af det reelle forbrug af vand fra drikkevandsboringen. Vanduret skal være opsat senest ved udgangen af 2015.
50. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for hver tredje måned.
51. Der skal føres effektivitetskontrol, minimum hver 3. måned, som sikrer løbende kontrol af sammenhængen mellem foderforbrug og tilvækst.
52. Søer og smågrise skal fasefodres.
53. Der skal anvendes foderblandinger med sænket fosforindhold ved hjælp af tilsætning af fytase og/eller anvendelse af foderfosfater med høj tilgængelighed, med mindre dyrlæge skriftligt har begrundet yderligere fosforbehov i besætningen i en nærmere angivet periode.
54. Den totale mængde fosfor ab dyr pr. år beregnet som fosfor ab dyr pr. årssø * antal årssøer skal være mindre end 865 kg P pr. år.

"P ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. årssø} = (\text{FEso pr. årssø} * g \text{ P pr. FEso})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} * \text{fravænningsvægt} * 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel: De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal årssøer	800
Fravænnede grise pr. årssø	29,6
fravænningsvægt	32
FEso pr. årssø	1.530
g P pr. FEso.	4,8
kg P ab dyr pr. årssø	1,0808
kg P ab dyr pr. DE	4,76

Egenkontrol

55. Husdyrbruget skal registrere den til enhver tid opnåede produktion på husdyrbruget. Registreringerne skal bestå af produktionskontrolrapporter /effektivitetskontrolrapport/slagteriafregninger/salgsopgørelse for smågrise. Hvis produktionskontrolrapporten eller slagteriafregningerne omfatter flere ejendomme, skal det suppleres med opgørelse over flytninger, med angivelse af vægten på de flyttede dyr, til dokumentation for dyreholdet på Læborg Kirkevej 21.
56. Opgørelsen af husdyrholdet på ejendommen skal for søer og heste opgives som et årsgennemsnit af antal dyr for hver enkelt dyreart på grundlag af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. For slagtesvin og smågrise skal opgørelsen ske ud fra antal producerede dyr pr. år. Opgørelsen foretages for en periode på minimum hele sidste år (kalender- eller planår).
57. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
  - Antal årssøer
  - Grise pr. årssø
  - Fravænningsvægt og -alder på pattegrisene
  - Foderforbrug pr. årssø
  - Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i foderblandingerne

P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.

58. Der skal indgås en skriftlig aftale med godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om mindst én årlig kontrol og service af gyllekølingsanlægget.

Den årlige kontrol skal som minimum bestå af:

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen.
- Kontrol af kølekredsens ydelse.

59. Følgende skal føres i en driftsjournal, der skal opbevares mindst 5 år på bedriften, og data skal være tilgængelige ved miljøtilsyn på ejendommen:

- Dokumentation over dyreholdets størrelse.
- Årlige kontrolrapporter for kontrol af gyllekølingssystem.
- Månedlig aflæsning af gyllekøleanlæggets effektivitet med af dato.
- Enhver form for driftsstop af gyllekølingsanlægget, med angivelse af årsag og varighed.
- Dato for aflæsning af el-forbrug og vandforbrug samt de aflæste værdier. Evt. gennemførte tiltag for at reducere forbruget.
- Registreringer af vandforbrug – aflæsning min. hver 6. måned.
- Årsopgørelse over forbruget af dieselolie og/eller fyringsolie (år og mængder).
- Dato for service og evt. brud på drikkevandsinstallationer eller øvrige vandinstallationer.
- Dokumentation for renholdelse af ventilatorer.
- Dokumentation for etablering af ekstra efterafgrøder.
- Logbog/produktionskontrol, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter.
- Effektivitetskontroller.
- Indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer.
- Indholdet af fosfor i sofoderet skal dokumenteres ved indlægssedler og foderopgørelser ved produktionskontrol eller tilsvarende opgørelser.
- Indholdet af totalprotein i sofoderet skal dokumenteres ved foderopgørelser (opgjort som gennemsnit i g/FEs for hele mængden af sofoder pr. planår).
- Dato for uheld eller situationer, der kunne lede til uheld. Angivelse af typen af uheld eller situationer, indsats samt forebyggende tiltag.
- Kvittering for aflevering af farlig affald.

Offentliggørelse/høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen

Høring af udkast til offentliggørelse

Udkastet til miljøgodkendelse sendes i høring i 3 uger fra den 10. marts 2015 til den 31. marts 2015 hos ansøger samt andre, der har anmodet om at få udkastet tilsendt.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse sendes til alle borgere, der er part i sagen (herunder naboer, bortforpagtere af udbringningsarealer og produktionsanlæg samt gyllemodtagere). Udkastet eftersendes ved henvendelse herom.

Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering

Udkast til godkendelsen har været sendt i høring hos ansøger og parter i sagen, som ikke har haft kommentarer.

Offentliggørelse af afgørelse og underretning af modtagere af afgørelsen

Kommunens godkendelse vil blive offentliggjort i Ugeavisen Vejen-Brørup-Holsted i uge 17 samt på kommunens hjemmeside.

Kopi af godkendelsen er sendt til parter og interessenter, der har anmodet om høringsudkast og haft kommentarer hertil samt organisationer og myndigheder, der fremgår af afsnittet "Øvrige forhold".

Der kan klages over kommunens afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet senest den 19. maj 2015 jf. vedlagte klagevejledning (bilag 1). Modtagere af orienteringsbreve samt kopi-modtagere af afgørelsen er angivet i afsnit 4 "Øvrige forhold".

Udnyttelse af godkendelsen

Du kan udnytte godkendelsen uanset eventuelle klager, men du skal være opmærksom på, at dette ikke begrænser Natur- og Miljøklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Vejen Kommunes afgørelse.

2 Kort beskrivelse af husdyrbruget

I denne del af godkendelsen angives de oplysninger, som ligger til grund for behandlingen af ansøgningen. Ud over selve ansøgningen indgår der bilag til ansøgningen, anden nødvendig korrespondance under sagsbehandlingen samt seneste kontrolrapport for miljøtilsyn på husdyrbruget, kommunens oplysninger om data på husdyrbruget samt eventuelle bidrag fra offentligheden.

Ansøgningens indhold er kort beskrevet under overskrifterne: Dyrehold og driftsform, Anlæg og Arealer.

Grundlag for sagsbehandling

- Ansøgning om miljøgodkendelse den 16. marts 2009.
- Afgørelse vedr. skift i dyretype fra den 2. november 2012.
- Tillæg til miljøgodkendelse fra den 18. december 2012.
- Fiktiv ansøgning med beregning af det generelle ammoniakreduktionskrav, skema nr. 37081.
- Løbende korrespondance mellem ansøger, dennes konsulent og kommunen.
- Miljøtilsyn på Læborg Kirkevej, 21. december 2014 og Vejen Kommunes tilsynsrapport.

Dyrehold og driftsform

Husdyrholdet på Læborg Kirkevej 21 drives konventionelt med søer, smågrise og polte produktion.

Udviklingen i dyreholdet siden 2007 er beskrevet i nedenstående tabeller.

Det tilladte dyrehold 2007

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Søer	Årsdyr	450	4,4	102,01
Slagtesvin, 30-102 kg	Producerede	3.100	42	73,81
Smågrise, 7,2-30 kg	Producerede	10.350	226	45,84
I alt				221,66

Table 1. Husdyrbrugets tilladte produktion i 2007.

Det tilladte dyrehold 2009

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Søer	Årsdyr	550	4,4	124,69
Slagtesvin, 30-107 kg	Producerede	7.580	38,4	197,29
Smågrise, 7,2-30 kg	Producerede	16.000	226,2	70,73
I alt				392,71

Table 2. Husdyrbrugets tilladte produktion i 2009 miljøgodkendelse.

Det nuværende dyrehold (skift i dyretype 2012)

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Søer	Årsdyr	620	4,4	140,56
Slagtesvin, 32-107 kg	Producerede	6.124	39	157,29
Smågrise, 7,2-32 kg	Producerede	18.600	209,7	88,70
I alt				386,54

Tabel 3. Husdyrbrugets tilladte produktion i 2007.

Det fremtidige dyrehold

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Søer	Årsdyr	800	4,4	181,37
Slagtesvin, 32-107 kg	Producerede	450	39	11,54
Smågrise, 7,1-32 kg	Producerede	31.065	207,2	149,95
Heste, 500-700 kg	Årsdyr	3	2,3	1,30
I alt				344,15

Tabel 4. Husdyrbrugets tilladte produktion i 2009 miljøgodkendelse.

Dyreenhederne er udregnet på baggrund af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Anlæg

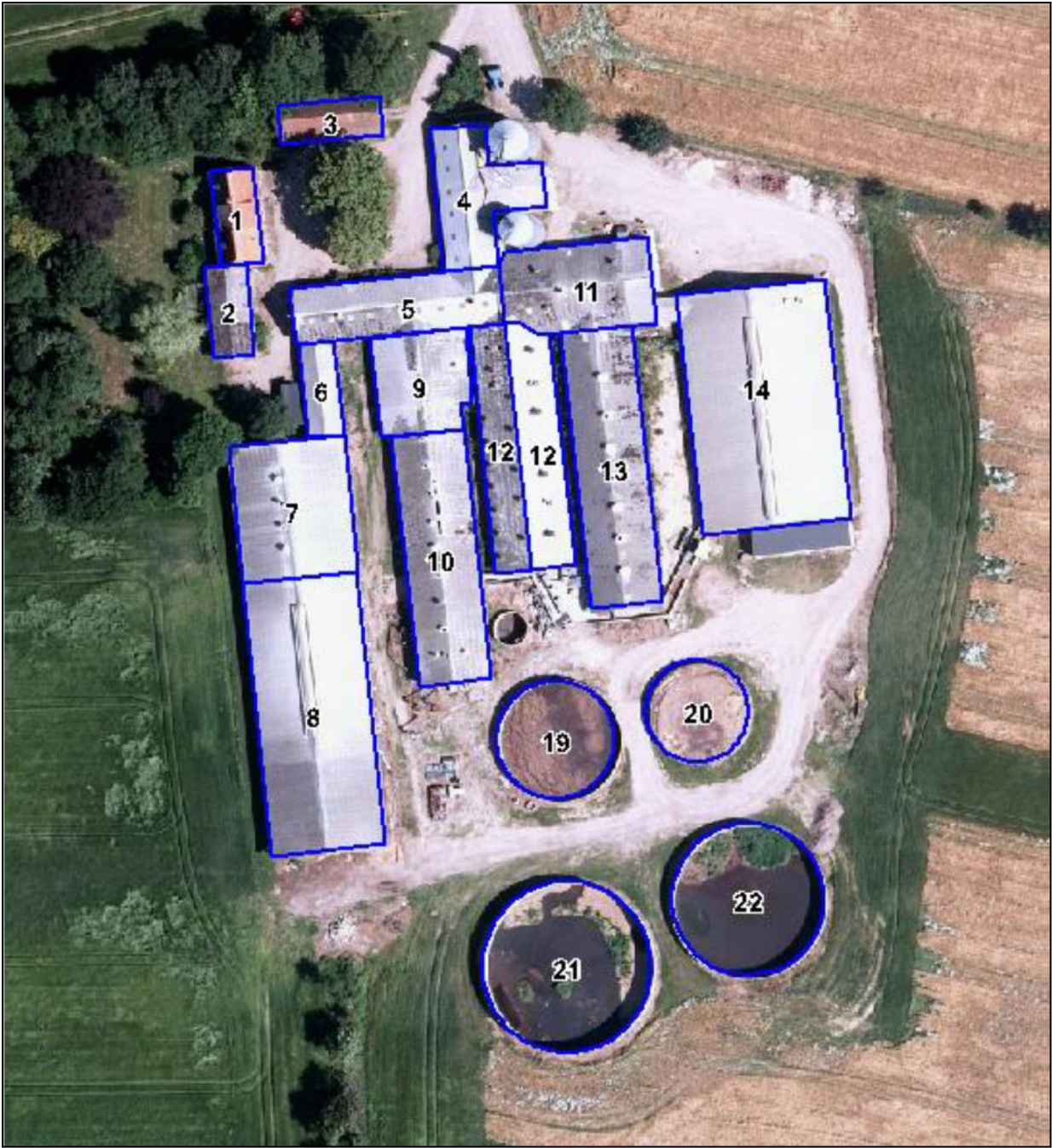
Husdyrbruget ligger NØ for Brørup i et åbent landskab med spredte landbrugsejendomme. Anlæggets udseende og beliggenhed i landskabet er beskrevet og vurderet i afsnittet "Anlæggets placering i landskabet".

Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af løbe-/drægtighedsstald, farestalde, smågrise-stald, slagtesvinestalde og fire gyllebeholdere til den husdyrproduktion, som er på Læborg Kirkevej 21 i dag.

I forbindelse med ændringen af bedriften ønskes der opført en ny farestald, som placeres som vist på figur 2. Desuden ønskes eksisterende fare- og slagtesvinestald (bygning 12, jf. figur 1) og slagtesvinestald (bygning 13, jf. figur 1), samt gyllebeholderne (bygning 19 + 20, jf. figur 1) nedrevet, for at give plads til den nye farestald (bygning 15, jf. figur 2).

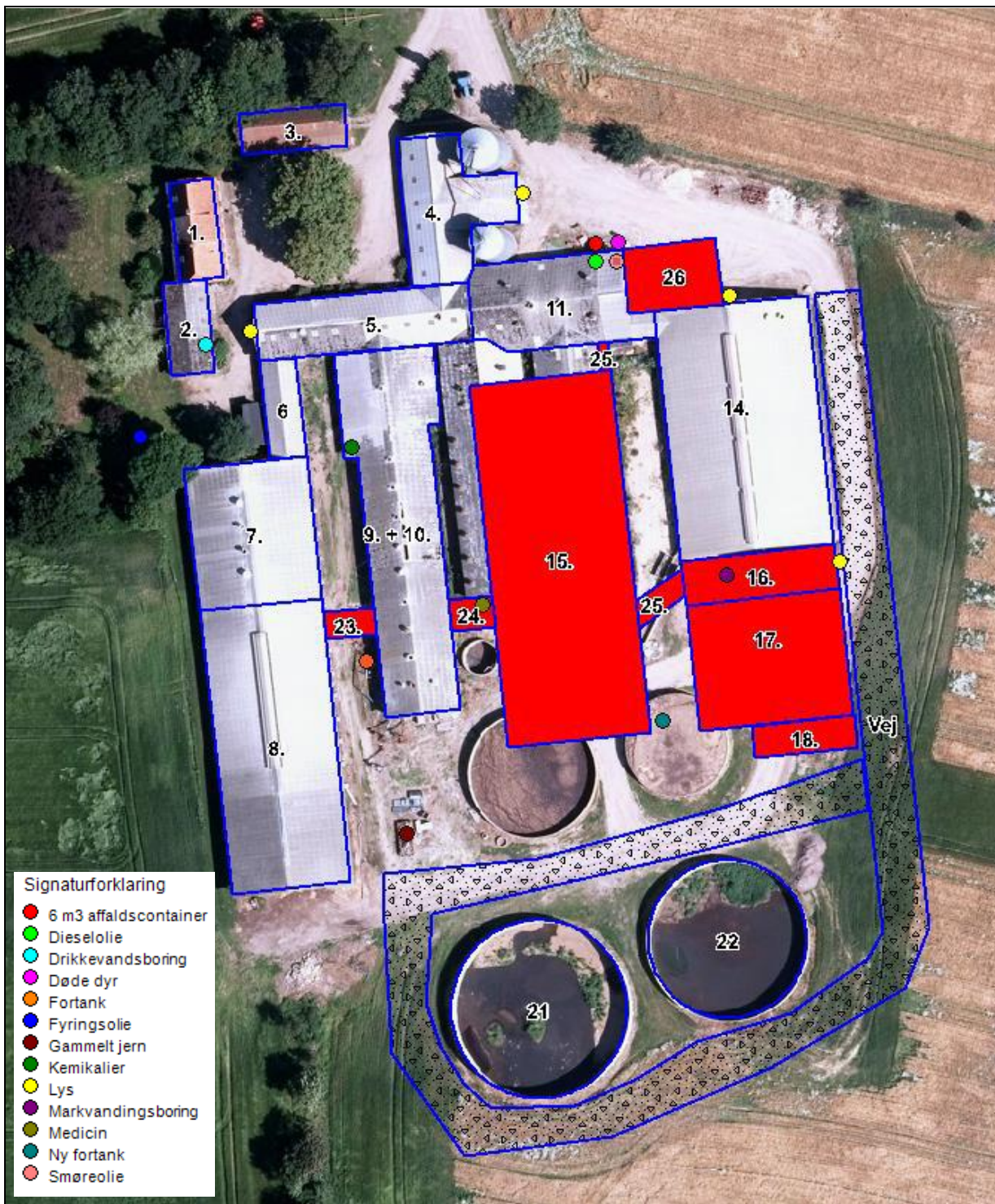
Figureerne her under viser placeringen af eksisterende og ansøgte anlæg.

³ Bekendtgørelse nr. 853 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. af 30.06.2014.

Figur 1. Husdyrbrugets eksisterende driftsbygninger.

Figur 2. Husdyrbrugets fremtidige driftsbygninger.

Nedenstående tabel viser en oversigt over bygninger og opbevaringsanlæg på ejendommen samt fordelingen af dyr i de enkelte staldafsnit.

Nye bygninger etableres i samme materialer og stil som det eksisterende anlæg.

Nr.	Anvendelse	Areal/ Rumfang	Staldsystem	Dyr	Antal/ Stipladser
1	Stuehus				
2	Værksted				
3	Stald/Garage	145 m ²			
4	Foderlade	280 m ²			
5	Lager/Opbevaring	350 m ²			
6	Forrum/Mellemgang	100 m ²			
7	Løbeafdeling	530 m ²	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv		217/163
8	Drægtighedsstald	1.090 m ²	Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv		420/315
9+10	Polte- og Drægtighedsstald	890 m ²	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	Slagtesvin	450/143
			To-klimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	450/88
			Løsgående, delvis spaltegulv	Søer	163/122
11	Foderlade	440 m ²			
12	Fare- og Slagtesvinestald		Nedrides		
13	Slagtesvinestald		Nedrides		
14	Smågrisestald	1.171 m ²	To-klimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	20.020/3.080
15	Ny farestald	1.690 m ²	Løsgående, delvis spaltegulv (gyllekøling)	Søer	800/200
16	Ny udlevering	215 m ²			
17	Ny smågrisestald	590 m ²	To-klimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	9.425/1.450
18	Ny smågrise pavillon	99 m ²	To-klimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	1.170/180
19	Gylletank	1.000 m ²			
20	Gylletank	1.500 m ²			
21	Gylletank	2.500 m ²			
22	Gylletank	3.000 m ²			
23	Ny åben drivgang				
24	Ny drivgang og servicrum				
25	Ny drivgang				
26	Ny møddings- og vaskeplads	187 m ²			

Tabel 5. Ejendommens indretning samt fremtidig fordeling af dyr. Bygningsnumre jf. figur 1 og 2 ovenfor.

Arealer

Til ejendommen hører 189,40 ha, hvoraf 186,15 ha kan anvendes til udbringning af husdyrgødning. Ud af de 186,15 ha er 111,68 ha forpagtede. Der er gylleaftaler på yderligere 207,05 ha.

Gylleaftalearealerne tilhørende Villy Nissen, Kjeldbjergvej 5 og Ole Ting Poulsen, Gammelbyvej 15 er tidligere blevet godkendt i hver sin § 16-godkendelse. Der henvises til sag. nr.: 08/15214 og 08/15068 for yderligere beskrivelse af arealernes beliggenhed. Der er i denne ansøgning ikke afsat husdyrgødning til dem. Arealer er kun medtaget som alternative udspredningsarealer.

Gylleaftalearealer tilhørende Rasmus Nielsen, Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække, er ved at blive godkendt i en § 16 godkendelse. Der henvises til sag nr.: 15/5440.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller krav om et bestemt forhold mellem den mængde husdyrgødning der udbringes og det areal, der skal være til rådighed for udbringningen (harmoniarealet). I denne godkendelse kan husdyrgødningen udbringes i en mængde svarende til 1,4 DE/ha.

Ejendommens dyrehold producerer 344,15 DE husdyrgødning, hvoraf:

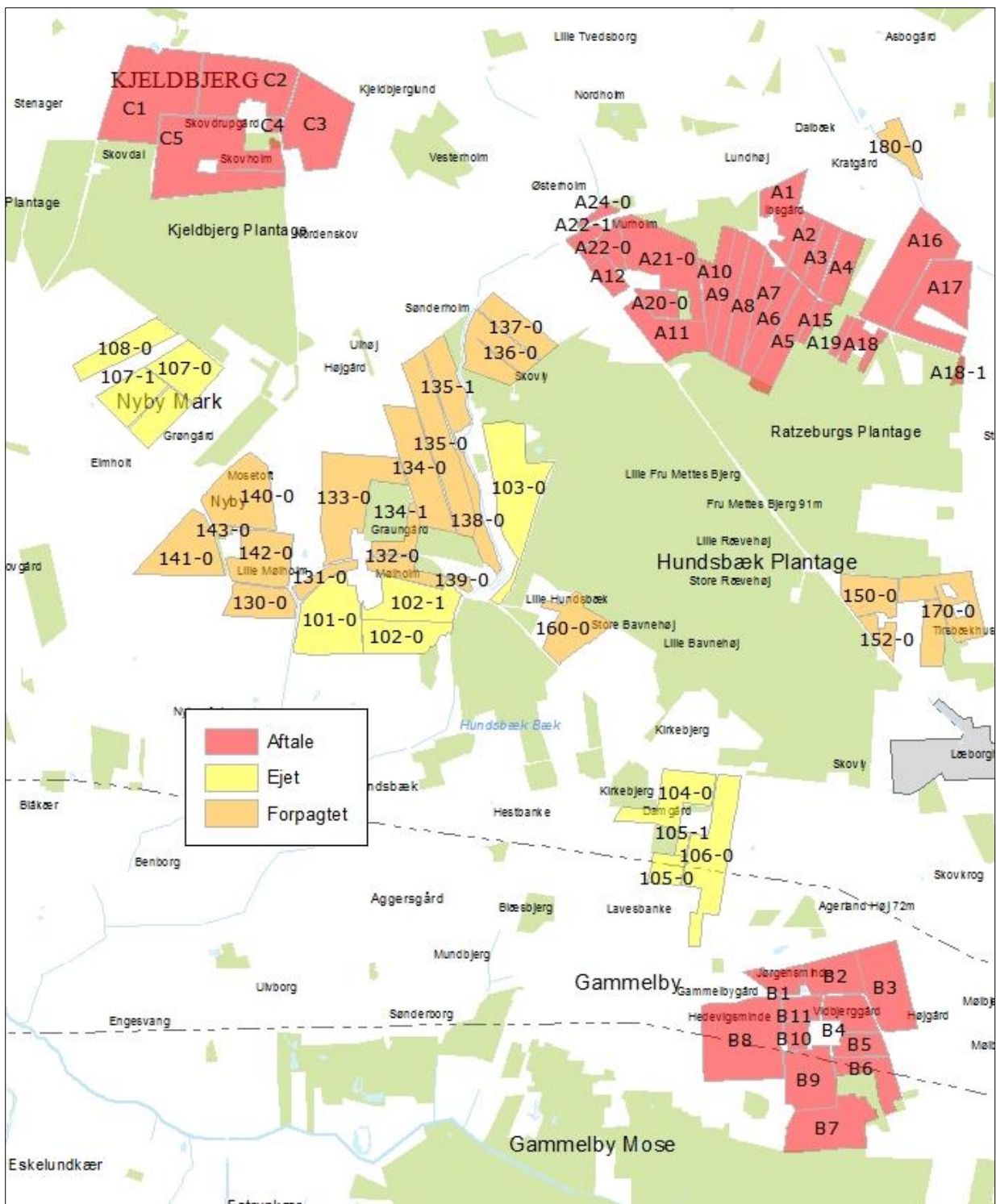
- 260,60 DE udbringes på udbringningsarealerne med 1,4 DE/ha, harmonikrav: 186,14 ha
- 83,54 DE fraføres til gylleaftale (Ribe-Vejle Landevej 6)

Det samlede harmoniareal er på 393,2 ha og harmonibehovet er jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen på 245,82 ha.

Der er således tilstrækkeligt areal til at opfylde harmonikravet.

Se nedenstående figurer og tabel for arealernes placering og størrelse.

Figur 3. Husdyrbrugets arealer.

Markdata

Marknr.	Ha	Ejerforhold	Anvendelse	Markadresse
A1	5,33	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A10	4,49	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A11	5,81	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A12	1,85	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A15	1,48	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A16	10,84	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A17	9,65	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A18	2,53	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A18-1	0,59	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A19	0,94	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A2	2,78	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A20-0	2,07	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A21-0	9,93	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A22-0	2,59	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A22-1	1,14	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A24-0	0,75	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A3	2,85	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A4	4,08	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A5	5,48	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A6	4,48	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A7	2,94	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A8	5,13	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
A9	4,05	Aftale	Udbringning	Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække
B1	2,58	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B10	1,53	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B11	2,10	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B2	4,61	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B3	7,98	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B4	3,58	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B5	2,57	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B6	3,79	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B7	8,47	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B8	14,44	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
B9	6,70	Aftale	Udbringning	Gammelbyvej 15, 6600 Vejen
C1	16,14	Aftale	Udbringning	Kjeldbjergvej 5, 6600 Vejen
C2	11,19	Aftale	Udbringning	Kjeldbjergvej 5, 6600 Vejen
C3	10,61	Aftale	Udbringning	Kjeldbjergvej 5, 6600 Vejen

C4	0,44	Aftale	Udbringning	Kjeldbjergvej 5, 6600 Vejen
C5	18,54	Aftale	Udbringning	Kjeldbjergvej 5, 6600 Vejen
101-0	9,92	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
102-0	5,82	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
102-1	7,25	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
103-0	12,32	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
104-0	6,52	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
105-0	2,24	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
105-1	0,60	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
106-0	10,37	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
107-0	9,61	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
107-1	4,88	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
108-0	4,95	Ejet	Udbringning	Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen
130-0	4,67	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
131-0	1,75	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
132-0	3,00	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
133-0	11,99	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
134-0	8,97	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
134-1	2,26	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
135-0	9,89	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
135-1	5,10	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
136-0	7,05	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
137-0	4,31	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
138-0	2,97	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
139-0	0,53	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
140-0	9,11	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
141-0	7,97	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
142-0	6,81	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
143-0	0,39	Forpagtet	Udbringning	Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen
150-0	4,63	Forpagtet	Udbringning	Ole Andersen, Læborgvej 38, 6600 Vejen
151-0	0,72	Forpagtet	Udbringning	Ole Andersen, Læborgvej 38, 6600 Vejen
152-0	1,07	Forpagtet	Udbringning	Ole Andersen, Læborgvej 38, 6600 Vejen
160-0	5,88	Forpagtet	Udbringning	Læborg Kirkevej 18, 6600 Vejen
170-0	10,12	Forpagtet	Udbringning	Erik Petersen, Asbovej 33, 6600 Vejen
180-0	2,52	Udbringning	Udbringning	Steen S. Primdal, Ribe-Vejle Landevej 10, 6622 Bække

Tabel 6. Arealer.

3 Redegørelse og vurdering

Vejen Kommune har i henhold § 19 - § 26 i Husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af de forskellige påvirkninger fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Disse vurderinger ligger til grund for de vilkår, der er angivet i afsnit 1. Vurderingen er foretaget i det nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Husdyrproduktionen

Sidste registrering af dyreholdets omfang er sket i forbindelse med miljøtilsyn den 9. december 2014.

Registreringen er i overensstemmelse med husdyrbrugets nuværende produktion.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er påbegyndt udnyttet inden 2 år fra denne afgørelse. Ved påbegyndt udnyttet menes, at evt. byggeri er startet, eller ændring af dyrehold er indledt.

Ansøger ønsker at have 5 år til ændringen af dyreholdet. Dette er begrundet i, at der skal laves omfattende byggeri og at ansøger ønsker at basere produktionsændringen på eget opdræt i stedet for køb af nye dyr, der kan være eventuelle smittebærere.

Ændringen ønskes at kunne foretages, som følger:

År 1 og 2: Opførelse af ny farestald og nedrivning af eksisterende stalde (bygning 12 og 13, jf. figur 2) og gyllebeholdere (bygning 19 og 20, jf. figur 2).

År 3 og 4: Udvidelse af smågrisestalden.

År 5: Dyrehold op på fuld produktion.

En miljøgodkendelse skal normalt være påbegyndt udnyttet inden 2 år efter meddelelsen. Jf. Husdyrgodkendelseslovens § 14 kan en godkendelse efter § 12 omfatte yderligere planlagte udvidelser eller ændringer, der rækker ud over de 2 år. Såfremt der foreligger tilstrækkeligt vurderingsmateriale og på betingelse af, at udvidelsen eller ændringerne påtænkes gennemført inden for en kortere tidshorizont kan Vejen Kommune afvige fra tidsfristen på 2 år. Dette vil betyde, at der kan gives en tidsfrist op til 5 år for udnyttelse af godkendelsen. Ved udnyttelse forstås, at sidste etape af byggeriet er påbegyndt.

På baggrund af ovennævnte begrundelse giver Vejen Kommune en tidsfrist på 4 år for udnyttelse af miljøgodkendelsen på Læborg Kirkevej 21. Ved udnyttelse forstås, at sidste etape af byggeriet er påbegyndt.

På baggrund af ovennævnte begrundelse giver Vejen Kommune en tidsfrist på 5 år for ændring af dyreholdet på Læborg Kirkevej 21.

Anlæg og begrænsning af eventuelle gener for naboer

Husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 8 og 20 omhandler en række afstandskrav.

Afstande, samt lovpligtige afstandskrav, jf. §§ 6 og 8 i Husdyrgodkendelsesloven, fra den nye stald og fra nyt gødningsopbevaringsanlæg er vist i nedenstående tabel. For § 6 gælder, at der ikke må ske etablering af anlæg eller udvidelser, der medfører forøget forurening inden for afstandskravet. For § 8 gælder, at der ikke må ske nyetablering indenfor afstandskravet.

Husdyrgodkendelseslovens § 20 vedrørende genegrænser vil blive behandlet efterfølgende.

§§	Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
8	Nabobebyggelse	Ca. 143 m	Fra ny stald til Læborg Kirkevej 20	50 m
8	Naboskel	Ca. 11 m	Fra ny møddingsplads til skel mod nord	30 m
8	Beboelse på samme ejendom	Ca. 47 m	Fra ny stald til stuehus	15 m
8	Levnedsvirksomhed	> 25 m	Ingen i nærheden	25 m
8	Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. 2,4 km	Fra ejendommen til Læborg Vandværk	50 m
8	Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 160 m Ca. 6,5 m	Fra ny møddingsplads til markboring (DGU 132.590) ved Læborg Kirkevej Fra løbeafdeling til eksisterende boring (lovliggøres)	25 m
8	Vandløb	Ca. 190 m	Til vandløb vest for ejendommen	15 m
8	Dræn	> 15 m	Ingen dræn i nærheden	15 m
8	Sø	Ca. 300 m	Sø på mark nordvest for ejendommen	15 m
8	Offentlig- og privat fællesvej	> 15 m	Ingen privat vej i nærheden	15 m
8	Vandløb eller sø > 100 m ²	Ca. 220 m	Fra gyllebeholder til vandløb vest for ejendommen	100 m
6	Byzone	Ca. 3,7 km	Til Erhvervsområde i Brørup	50 m
6	Samlet bebyggelse	Ca. 820 m	Til beboelser i Nyby	50 m
6	Sommerhusområde	> 300 m	Ingen i nærheden	50 m
6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv	Ca. 2 km	Til område i Gammelby	50 m

Tabel 7. Oversigt over afstande fra anlæg til nærmeste punkt, hvor der er afstandskrav ifølge Husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8.

Den nye møddingsplads overholder ikke gældende afstandskrav til naboskel. Der søges dispensation til placering af møddingsplads ca. 11 meter fra skel.

Den eksisterende drikkevandsboring, som er søgt lovliggjort, overholder ikke gældende afstandskrav til bygning. Der søges dispensation herfor.

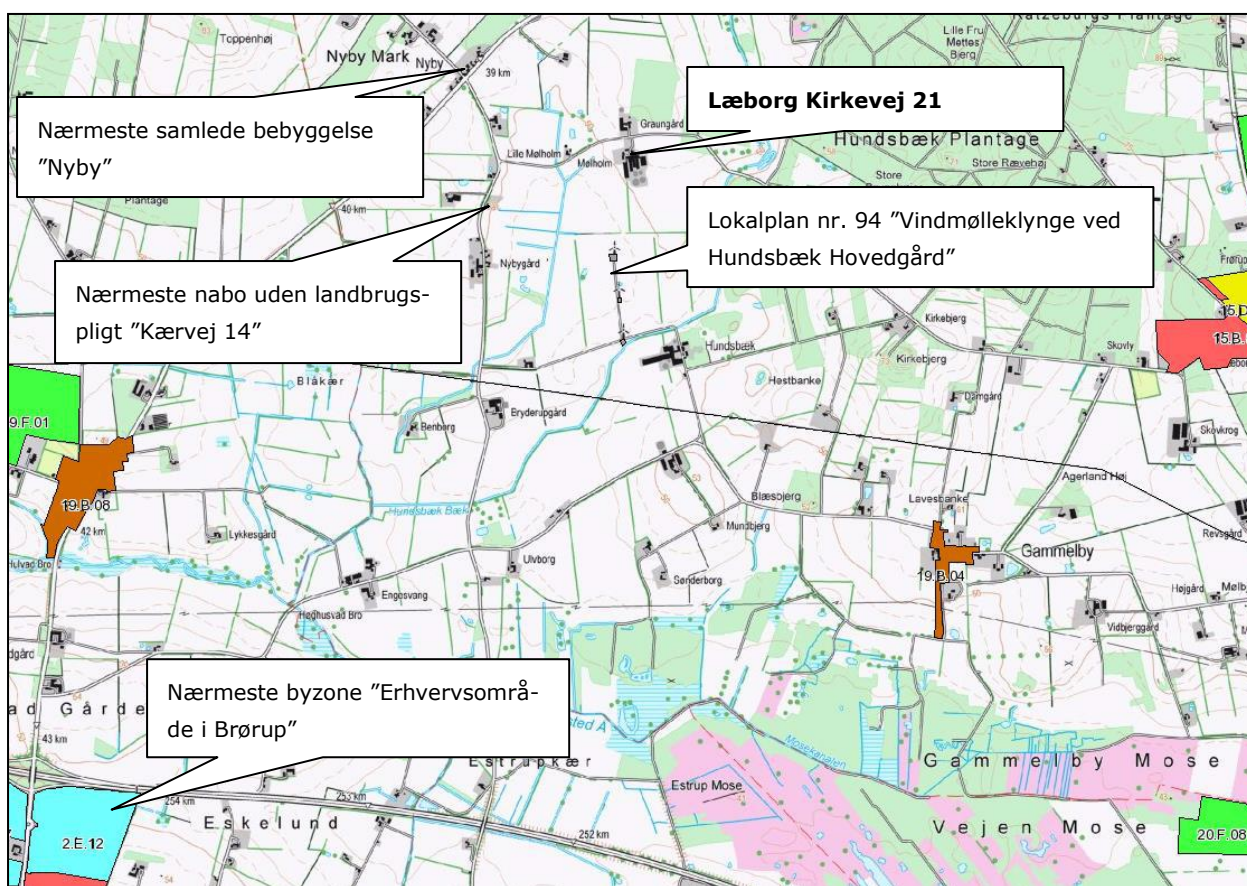
Den nye tilbygning til smågrisestalden opføres, hvor der i dag er en markboring. Markboringen nedlægges/flyttes, således at der fremover er min. 25 meter til staldanlæg.

Vejen Kommune vurderer, at de øvrige generelle afstandskrav er nok til at sikre, at der ikke sker forurening eller gene af omgivelserne.

Lokalisering og Planrammer

Husdyrbruget ligger 340 m fra nærmeste vedtagne lokalplan og kommuneplanramme (nr. 94. "Vindmølleklynge ved Hundsbæk Hovedgård") og 3,7 km fra nærmeste byzone (Brørup).

Der er ingen lokalplaner under tilblivelse eller i forslag i området omkring ejendommen.

Figur 4. Husdyrbrugets placering.

Husdyrgodkendelseslovens § 20 siger, at kommunen skal sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener begrænses hvis ændring af anlægget på husdyrbruget foretages indenfor 300 m fra:

- En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren.
- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel i fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

- Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.

Vejen Kommune vurderer, at risikoen for forurening og væsentlige gener for omgivelserne er begrænset, da anlæggets placering i forhold til husdyrgodkendelseslovens genegrænser i § 20 er overholdt.

Afstandsforholdene vurderes i afsnittene om lugt, til- og frakørsel samt støj.

Husdyrgødning og opbevaringsanlæg

Ejendommens flydende husdyrgødning opbevares i ejendommens gyllebeholdere samt i gyllebeholder på Læborg Kirkevej 20.

Fast gødning fra hestene opbevares overdækket på møddingsplads.

Gødningsproduktionen er ifølge ansøgning angivet til:

Gødningstype	Mængder i m ³
Flydende husdyrgødning	8.520 m ³
Vandspild, overfladevand og rengøringsvand	160 m ³
I alt	8.680 m³

Tabel 8. Gødningsproduktion.

Husdyrbruget skal have den nødvendige opbevaringskapacitet til opbevaring af husdyrgødning, rengøringsvand, vandspild i forbindelse med husdyrproduktionen samt overfladevand. Der skelnes mellem følgende former for spildevand:

- Rengøringsvand og overfladevand, der kommer i forbindelse med husdyrgødning, som ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning.
- Sanitært spildevand, som ledes til septiktank eller offentlig kloakering.
- Overfladevand fra tage og udendørsarealer, som ikke kommer i forbindelse med husdyrgødning, og derfor må ledes til dræn for regnvand eller udsprinkles efter forudgående tilladelse.

Der er følgende opbevaringsanlæg på ejendommen:

Opbevaringsanlæg	Opførelsesår	Kapacitet m ³
Gyllebeholder	2005	2.500 m ³
Gyllebeholder	2010	3.500 m ³
Gyllebeholder (Læborg Kirkevej 20)		8.00 m ³
Eksisterende kanaler		200 m ³
Nye kanaler		300 m ³
Samlet kapacitet gylle		7.300 m³

Tabel 9. Oversigt over opbevaringsanlæg.

Eksisterende beholder ligger udenfor risikoområde og længere væk end 100 m fra vandløb og søer⁴.

Med en samlet gødningsproduktion på 8.650 m³ gylle og en opbevaringskapacitet på 7.300 m³ er der en opbevaringskapacitet på $(7.300/8.650 \cdot 12 \text{ mdr.})$ 10 måneder.

Der er mulighed for ekstra opbevaringskapacitet på Læborg Kirkevej 20 ved behov.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder hver uge. I fortankene er der elpumper, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder.

Gyllebeholderne tømmes vha. selvlæssende gyllevogne.

Al flydende husdyrgødning udbringes på arealerne efter gældende regler ved nedfældning af ikke forsuret gylle på sort jord, og i græsmarker. I vintersæd kan udbringning af flydende husdyrgødning ske ved slangeudlægning, på sort jord og i græsmarker kan udbringning af forsuret flydende husdyrgødning ligeledes ske ved slangeudlægning.

Med en samlet gødningsproduktion på 505 m³ fast møg og en opbevaringskapacitet på 296 m³ er der en opbevaringskapacitet på $(296/505 \cdot 12 \text{ mdr.})$ 7 måneder. I drægtighedsstalden er der opbevaringskapacitet til et års produktion. Der muges derfor kun en gang årligt, hvorfra det udbringes direkte på marken.

Den faste gødning fra drægtighedsstalden køres direkte fra stalden og til udbringning i marken. I hestestalden muges der ud løbende og dybstrøelsen opbevares på møddingspladsen. Dybstrøelse der udbringes på sort jord nedmuldes inden 6 timer eller snarest muligt.

Foderopbevaring

Sørne fodres med hjemmeblandet vådfoder, bestående af hjemmeavlet korn, diverse råvarer og mineraler. Slagtesvin (polte) og smågrise fodres med hjemmeblandet tørfoder. Eksisterende stald (bygning 11, jf. figur 2) ændres til et planlager til opbevaring af f.eks. kernemajs.

Indkøbte fodermidler, herunder forskellige råvarer og mineraler opbevares i indendørs fodersiloer (bygning 4, jf. figur 2) og i foderladen (bygning 11, jf. figur 2).

Korn opbevares i to udendørs gastætte siloer (på østsiden af bygning 4, jf. figur 2), der kan rumme hhv. 2.500 og 3.000 tønder korn. Fra siloerne transporteres kornet over i et male-/blande anlæg, hvorefter det kommer i vådfodertanken, herfra pumpes det ud i staldene eller over i fodersiloer til tørfodringsanlægget.

Halm opbevares i den sydlige ende af drægtighedsstalden (bygning 8, jf. figur 2). Der anvendes ca. 100 minibigballer og 250 bigballer årligt, svarende til ca. 143 tons.

Fosforindholdet til søerne er reguleret ned fra 4,9 g P/FE til 4,8 g P/FE.

Der anvendes fasefodring til søer og smågrise, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor

---

⁴ Bekendtgørelse nr. 764 af 28.06.2012 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Ammoniakfordampning

Ved udvidelser/ændringer eller nyetableringer af husdyrbrug over 75 DE stilles generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen fra staldanlægget. For ansøgninger indsendt efter den 15. april 2011 er udgangspunktet en minimumsreduktion på 30 %. Denne reduktion beregnes i forhold til et referencestaldsystem, der er et tidssvarende staldsystem beregnet med normtal for 2005/2006. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan efterleves ved reduktion af ammoniaktabet for både de eksisterende og det nye anlæg.

Den samlede beregnede ammoniakemission fra stalde og gødningslagre er ca. 3.742 kg N/år, hvilket er en reduktion på ca. 888 kg N/år.

Jf. www.husdyrgodkendelse.dk bliver ammoniakemissionen ca. 34 kg N/år mindre end krævet med det valgte system. Det generelle ammoniakkrav til det nyetablerede anlæg på minimum 30 % er således opfyldt ifølge www.husdyrgodkendelse.dk.

Foruden det generelle ammoniakreduktionskrav ligger der et krav til anvendelsen af Bedste Tilgængelige Teknik (BAT) – se særskilt afsnit herom.

Lugt

Lugt stammer fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning, vask af stalde og fra selve staldene.

Lugtemission fra staldene og geneafstand fra beboelsesområder er beregnet ud fra følgende:

Afstand til nærmeste byzone (Brørup) er ca. 3,7 km, afstand til nærmeste samlede bebyggelse (Nyby) er ca. 820 m og afstand til nærmeste nabo uden landbrugspligt er ca. 670 m. Der er ikke andre ejendomme med husdyrbrug over 75 DE indenfor 300 m.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse/ændring af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau, som udgangspunkt, er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest skulle have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Lugtgeneafstandene beregnes i ansøgningsystemet efter to forskellige metoder, hhv. den ny lugtvejledning, der er beskrevet i "Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug", og FMK-vejledningen ("Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ifølge beregningerne udført i ansøgningskemaet vil geneafstanden i forhold til byzone være ca. 564 m, samlet bebyggelse ca. 391 m og enkelt bolig ca. 178 m. Til byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelse er geneafstanden overholdt, da der ikke er byzone, samlet bebyggelse eller nabobeboelse indenfor 1,2 gange geneafstanden (tabel 10).

Ved lugtberegning regnes fra midten af den samlede bygningsmasse med dyr. Derfor er afstanden anderledes end den faktiske afstand. Kriterierne for maksimal lugt på 5 OU_e/m³ for byzone, 7 OU_e/m³ for samlet bebyggelse og 15 OU_e/m³ for enkeltbolig er dermed overholdt.

Husdyrgodkendelseslovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for de tre typer er overholdt. Vejen Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Lugt i forbindelse med transport behandles under afsnittet "udbringning af husdyrgødning".

Det forventes ikke, at lugt fra ejendommens husdyrproduktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, m.m. vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres for beboelser i det åbne land. Der henvises til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener.

Område type	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	564,10 m	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	Ny	390,49 m	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig	Ny	178,38 m	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand

Tabel 10. Lugtgeneafstande for husdyrbruget (www.husdyrgodkendelse.dk).

Spildevand

Ansøger oplyser, at spildevand fra bedriften består af:

- Rengøringsvand fra staldanlæg
- Overfladevand fra møddings-/vaskeplads
- Rengøringsvand fra vask af maskiner
- Tagvand

Der er intet sanitært spildevand fra driftsbygninger.

Der forventes et fald i spildevandsmængden som følge af ændringen af besætningen.

Al processpildevand fra bedriften ledes til gylletankene. Det omfatter ca. 30 m³ vand fra vask af maskiner og 130 m³ overfladevand fra vaskeplads. Ca. 1.490 m³ vaskevand og drikkevandsspild fra staldene er medregnet i normen for gylleproduktion.

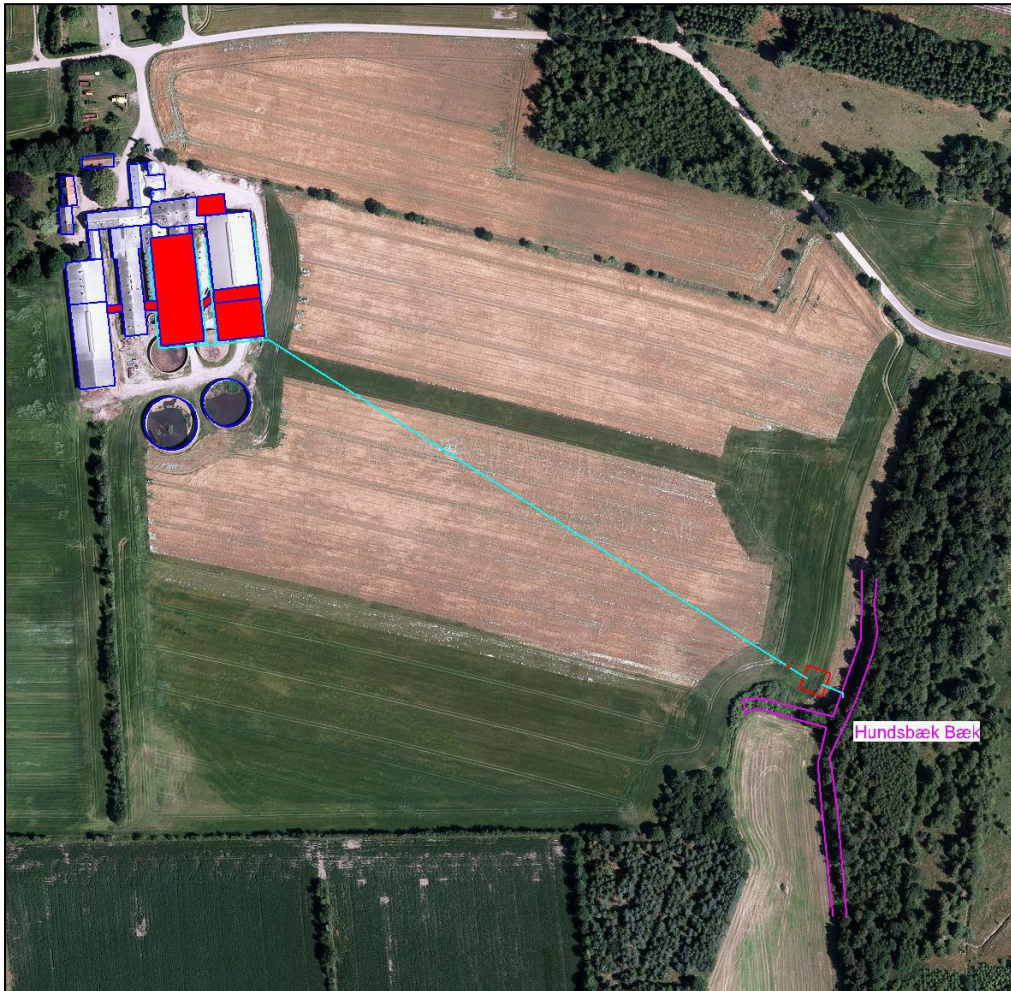
Møddings-/vaskepladsen anvendes ved eventuel rengøring af maskiner.

Overfladevand

Køreveje ol. er grusbelagte, og der tilledes ikke vand til dræn og vandløb herfra.

Tagvand

Tagvand fra ny farestald samt eksisterende og ny smågrisestald ledes via lukket rør til forsinkelsesbassin på mark, som angivet i figur 5. Forsinkelsesbassinet har afløb til Hundsbæk Bæk. Der er pt. indsendt en ansøgning om tilladelse til udledning tagvand.

Figur 5. Oversigt over tagvandsudledning og forsinkelsesbassin.

Der stilles vilkår om udarbejdelse af en spildevandsplan for hele ejendommen af en aut. kloakmester eller andet uvildigt, godkendt firma.

Det vurderes herefter, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Tilladelserne til afledning af spildevand skal gives særskilt fra miljøgodkendelsen, da de ikke er omfattet Husdyrgodkendelsesloven.

Til- og frakørselsforhold

Skemaet nedenfor angiver antal transport. En transport vil omfatte både til- og frakørsel. Intern transport f. eks. i forbindelse med fodring er ikke inkl. i ovennævnte oversigt.

Omfanget af antal til- og frakørsler pr. år er jf. ansøgningen:

Transporttype	Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt
Udbringning af husdyrgødning, fast	36	25
Udbringning af husdyrgødning, flydende	300	347
Indkøbt foder	72	41
Eget foder – herunder halm	212	-
Eget foder	-	52
Halm	-	20
Brændstof	12	12
Levende dyr fra ejendommen	156	78
Døde dyr	52	52
Affald	52	17
Diverse (rengøringsmidler m.m.)	0	12
I alt pr. år	892	656

Tabel 11. Til- og frakørsel.

Samlet falder antallet af til- og frakørsler fra ca. 892 til ca. 656 dvs. et fald på 236 transporter (26 %).

Faldet skyldes primært, at der er sket en forbedring i udnyttelsen af transportkapaciteten.

Der er én indkørsel til ejendommen. Denne går i nordgående retning ud til Læborg Kirkevej.

Al transport til og fra ejendommen i forbindelse med transport af husdyrgødning, foder, brændstof, ind- og udlevering af dyr sker ved indkørsel fra Læborg Kirkevej. Ansøger oplyser, at transport af gylle til markerne tilhørende Rasmus Nielsen foregår i lukket lastbil.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. I højsæsonen kan det blive nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Intern transport og trafik på ejendommen i forbindelse med til- og frakørsel vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Vilkår relateret til støj i forbindelse med til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at der er gode adgangsforhold ved ejendommen i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

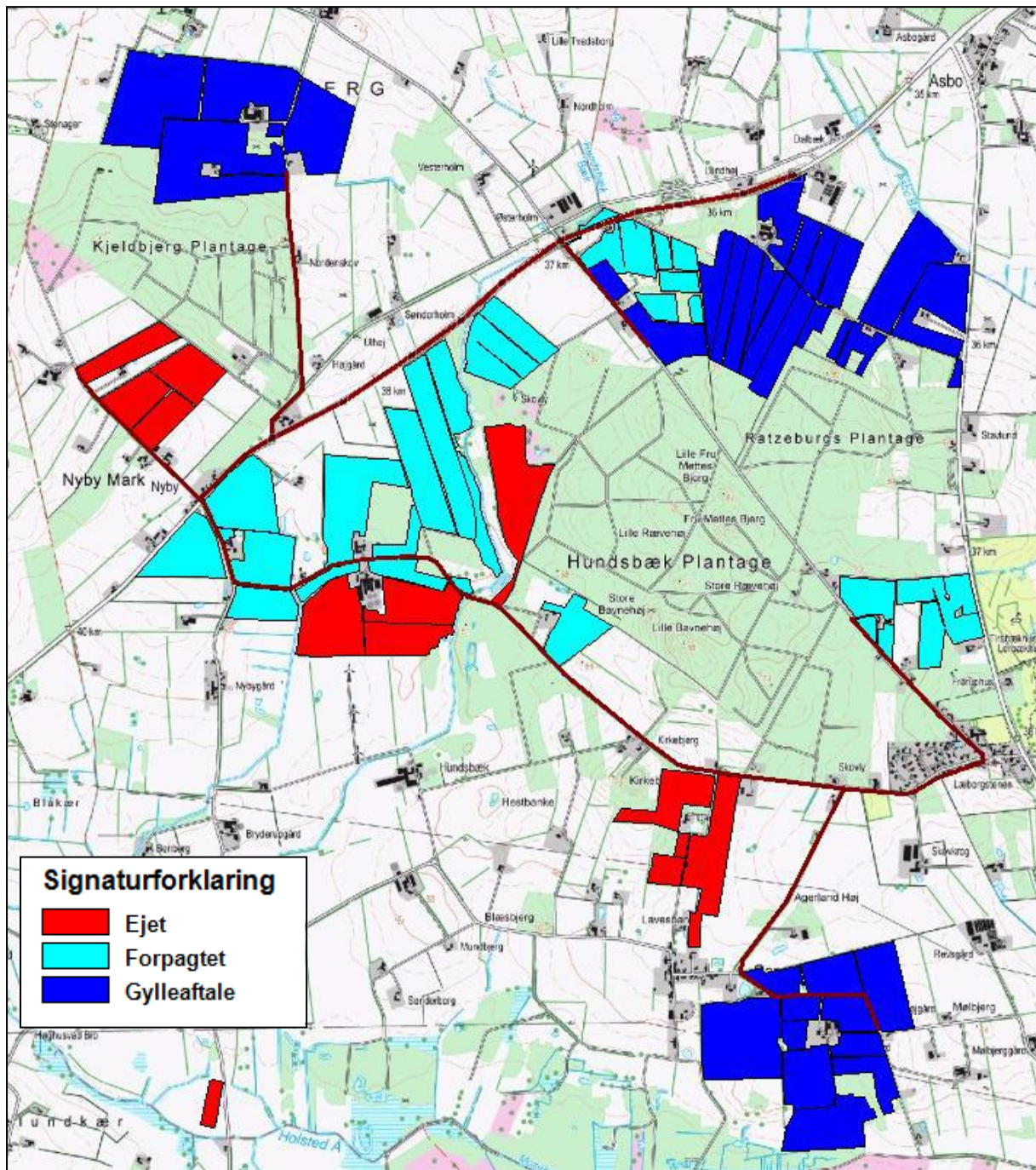
Vejen Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de stillede vilkår overholdes.

Miljøgodkendelsen meddeles jf. Husdyrgodkendelsesloven, og der kan ikke stilles vilkår til trafik/kørsel på offentlig vej. Dette reguleres af færdselsloven.

Udbringning af husdyrgødning

Transportruterne der benyttes ved udbringning af husdyrgødning er vist i nedenstående figur.

Figur 6. Transportruter til udbringning af husdyrgødning.

Et enkelt udbringningsareal (mark 170-0) er beliggende mindre end 200 m fra byzone ved Læborg. Jf. Husdyrgødningsbekendtgørelse er der restriktioner på udbringning af husdyrgødning på arealer mindre end 200 m fra byzone, sommerhusområder og områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål.

Transportruten ned til aftalearealerne ved Gammelbyvej 15, 6600 Vejen går gennem Læborg. For at genere borgerne i Læborg mindst muligt, stilles der vilkår om at husdyrgødningen til arealerne ved Gammelbyvej 15, 6600 Vejen ikke må afhentes lør-, søn- og helligdage samt på hverdage mellem 18.00 og 07.00.

Det er kommunens vurdering, at udkørslen af husdyrgødning, med de stillede vilkår, ikke vil give anledning til unødige gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjkilder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer og støj fra transporter m.v.

Alle svinestalde er med naturlig ventilation, med undtagelse af ny farestald (bygning 15, jf. figur 2), løbeafdelingen (bygning 7, jf. figur 2) og polte-/drægtighedsstald (bygning 9+10, jf. figur 2), hvor ventilationen kører året rundt. Ved udskiftning af eksisterende ventilatorer, samt ved montering af nye ventilatorer, investeres der i tidssvarende støjsvage ventilatorer.

Pumpning af gylle fra stald til gyllebeholder sker én gang hver uge vha. elpumper. Pumpning af gylle fra beholder til gyllevogn sker vha. selvlæssende gyllevogne. Omrøring af gylletankene foretages før udkørsel på mark, primært om foråret, og ved flytning af gylle til anden tank.

Foder blandes/produceres i eget foderblander, men da det foregår indendørs vil støjpåvirkningen være minimal.

Transporter foregår normalt i dagtimer på hverdage. I højsæson for udbringningen af husdyrgødning og høst kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Foderleverancer og andre transporter medfører kun kortvarig støj. De fleste af transporterne foregår i dagtimerne. Levering af grise til slagteriet kan forekomme på alle tider af døgnet.

Det vurderes, at der er foretaget/foretages tiltag på ejendommen for at reducere støjbelastningen for de omkringboende, og at støjniveauet på ejendommen sandsynligvis ikke vil blive til gene for nabolaget.

I Støjvejledningen⁵ anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Man bør ved fastlæggelse af støjgrænser, ved de nærmeste boliger, anvende de grænseværdier der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Det vurderes, at støjgrænserne vil blive overholdt, da de fleste støjkilder primært er aktive i driftsperioden mellem kl. 7.00 og 18.00. Der stilles generelle vilkår til overholdelse af støjgrænser samt vilkår om, at en beregning/måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Vejen Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

---

⁵ Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen, foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddelige og renholdte.

Fluer er ikke et problem, der anvendes derfor ingen fluebekæmpelsesmidler. Hvis der opstår problemer med fluer, vil de blive bekæmpet efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Agroøkologisk Institut.

Rottebekæmpelse foretages af privat firma (Kryb Væk), der har autorisation til skadedyrsbekæmpelse. Aftalen med det pågældende firma i dag, er at de kommer på ejendommen 6 gange årligt.

Rotter overfører sygdomme, æder mad og husdyrfoder og ødelægger bygninger og kloaksystemer. Enhver, der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen. Det gælder for både private og virksomheder. Man kan forebygge rotter ved at rydde op udendørs, så de ikke har mulighed for at bygge rede og ved at sørge for, at de ikke har adgang til madrester, foderrester og korn.

Vejen Kommune henstiller til, at de autoriserede kasser med rottegift placeres og tilses, så mennesker og husdyr ikke uforvarende kommer i kontakt med giften, og at der generelt holdes pænt og ryddeligt omkring ejendommen.

Der stilles vilkår om, at fluer bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Agroøkologisk Institut, såfremt der opstår behov derfor.

Vejen Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse, med de stillede vilkår, ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og skadedyr på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Støv

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget. Opbevaring af foder sker i lukkede siloer enten indendørs eller udendørs. Korn opbevares i gastæt silo eller i indendørs kornlager. Foderblanding sker indendørs. Derved minimeres støvgenerne fra håndtering af foder og korn.

Der forventes ingen væsentlige problemer med støv fra husdyrbruget. Der henvises dog til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften og levering af foder foregår ved brug af hensynsfuld og effektiv kørsel mht. udnyttelse af kapacitet.

Vejen Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener ved nabobeboelser og uden for bedriftens arealer i øvrigt.

Der fastsættes vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener.

Lys

Husdyrbruget anvender en kombination af dagslys og kunstig lys i staldene.

Der er lys i løbeafdelingen (bygning 7, jf. figur 2) i 12- 16 timer i døgnet, af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene når der arbejdes.

Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne. Den nye farestald (bygning 15, jf. figur 2) etableres med ovenlysplader i kip, som giver et stort lysindfald. Drægtig-

hedsstalden er etableret med ovenlysplader i kip. Drægtighedsstalden og smågrisestalden (bygning 8, 14 og 17, jf. figur 2) har åbne sider pga. naturlig ventilation. Smågrisestalden har også vinduer i gavlen mod nord.

Der er udendørs belysning på lager/opbevarings bygningens (bygning 5, jf. figur 2) vestlige gavl, på foderladens (bygning 4, jf. figur 2) østlige gavl og på smågrisestaldens (bygning 14, jf. figur 2) nordlige gavl. Derudover opsættes udendørs belysning på smågrisestaldens østlige side ved udleveringsområdet. Udendørslyset tændes manuelt og efter behov.

Det vurderes, at der, med de stillede vilkår, ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning.

Oplag af olie og kemikalier

Smøreolie opbevares i fabriksemballage i foderladen, hvor der er fast gulv uden afløb. Der er etableret en støbt kant omkring smøreolien, således at et evt. oliespild nemt kan opsamlles.

Pesticider opbevares frostfrit i aflåst fryser i kemikalierum ved polte- og drægtighedsstalden.

Der forefindes en 2.500 l olietank fra 1996 på husdyrbruget.

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå sådan, at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand.

For at forebygge spild og forurening som følge af oplag af olie og kemikalier, stilles der vilkår til opbevaring og bortskaffelse.

Affald

Affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og el-sparepærer, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, tomme medicinglas, gamle frønnede bildæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

Dagrenovation opbevares i container i gårdspladsen ved stuehuset. Der sker tømning hver 14. dag vha. kommunal ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i 6 m³ ved nordlige side af foderlade, som tømmes ca. hver 3. uge af Marius Pedersen.

Hvis der er medicin rester, bortskaffes det som klinisk risikoaffald via Marius Pedersen. Det er dog sjældent der forekommer rester, da alt det indkøbte forbruges. Tom emballage medtages også af Marius Pedersen.

Spidse og skarpe genstande opbevares i brudsikkert og tæt emballage i servicerum og bortskaffes som klinisk risikoaffald via Marius Pedersen

Øvrigt farligt affald, som fx lysstofrør, el-sparepærer, spraydåser eller batterier, opbevares indendørs i værksted, og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Døde dyr opbevares efter gældende regler på nordsiden af foderlade.

Ikke-forbrændingseget affald (fx eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af denne type affald, bortskaffes det til kommunal modtagestation. Eventuelt jern-affald bortskaffes til jernhandler.

Virksomheden modtager affaldsprodukter f.eks. slam eller Fertigro til jordbrugsformål. Der ønskes vilkår der giver mulighed for at erstatte husdyrgødning med Fertigro.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at bortskaffelse af affald fra ejendommen skal ske i overensstemmelse med regulativet for Erhvervsaffald og affaldsbekendtgørelsen.

Jf. ovenstående, vurderer Vejen Kommune, at håndtering af affald sker på forsvarlig vis, og der stilles ikke skærpede vilkår.

Vand og energiforbrug

Energi	Efter ændring - mængde pr. år
Elforbrug	250.000 kWh
Fyringsolie	0 L
Dieselolie	25.000 L

Tabel 12. Energiforbrug

Vand	Efter ændring - mængde pr. år
Drikkevand	ca. 7.500 m ³
Vaskevand	ca. 830 m ³
Markvanding *	ca. 89 ha

Tabel 13. Vandforbrug *Samlet indvindingstilladelse på ca. 89.000 m³.

Der sker et fald i elforbruget i forhold til sidste miljøgodkendelse, som var sat til 300.000 kwh, hvilket var urealistisk højt. Niveauet i nudrift ligger nærmere omkring 220.000 kwh. Der vil i realiteten ske en lille stigning som primært skyldes besætningsændring og opførelse af en ny farestald. Det stigende elforbrug anvendes hovedsagligt til gyllekøling, ventilation, gyllepumpning, belysning, foderfremstilling og udfodring. Elforbruget i ansøgt drift er anslået.

I smågrisestalden anvendes et to-klimasystem, dvs. at der er overdækning over lejearealet, hvorved behovet for tilførsel af varme minimeres. I farestalden anvendes der energisparepærer.

Forbruget af dieselolie forventes at være uændret, da der ikke sker større ændringer i behovet.

Vandforsyningen til husdyrene sker fra egen boring.

Der er til ejendommens ejede og forpagtede arealer 5 markvandingsboringer, hvoraf 3 er ejede. De 3 ejede har en samlet indvindingstilladelse på 89.000 m³ svarende til ca. 89 ha.

Beregninger på energiforbruget viser, at forbruget på ejendommen ligger ca. 25 % under det forventelige niveau. Der er sandsynligvis ikke de store besparelser at finde, og der stilles derfor ikke krav til, at ejendommen skal have besøg af en energikonsulent. Beregningerne er foretaget ud fra de oplysninger, som er angivet i ansøgningen af ansøger og/eller dennes konsulent.

Drikkevandsforsyningen sker via egen boring, og der stilles vilkår til etablering af vandur på stalde med dyr, så det faktiske vandforbrug fremover kan registreres.

Der foreligger ingen tilladelse, til at indvinde drikkevand til husdyrproduktionen. Da vandtildeling sker ved egen boring, skal der søges om tilladelse hertil, eller der skal ske omregistrering af eksisterende tilladelser i forbindelse med udnyttelse af godkendelsen. Der er indsendt en ansøgning til Vejen Kommune, der er ved at udstede tilladelsen.

Risici

Ved håndtering og opbevaring af gylle, kemikalier og olie, vil der altid være risiko for at der sker uheld. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt og der kan opstå brand.

For at minimere risikoen for uheld:

- Er gyllebeholderne tilmeldt den lovpligtige 10 års beholderkontrol.
- Lastning af gylle fra beholder til gyllevogn sker med sugekran, som altid er overvåget.
- Nødopluknings-/alarmanlæg kontrolleres minimum hver 3. måned, for at sikre at anlægget fungerer ved strømafbrydelse.
- Dieselolietank, olietønder, pesticider og kemikalier er placeret på fast bund uden afløb.

For at imødegå uheld og begrænse eventuelle følger for omgivelserne, stilles der vilkår vedr. udarbejdet beredskabsplan for husdyrbruget.

Vejen Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret og at der med den udarbejdede beredskabsplan sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

Gylle ved uheld:

Ansøger oplyser, at terrænet omkring de to gyllebeholdere er skrånende og ved et evt. uheld med gylleudslip vil gyllen løbe mod sydøst for anlægget i retning mod vandløb. Et eventuelt udslip af gylle vil ikke nå til vandløbet grundet afstanden på 370 meter, og da der er en mindre forhøjning på marken sydøst for gyllebeholderne, hvor gyllen vil samle sig. Der vil blive benyttet halmballer til at skabe en dæmning, så gyllen ikke spreder sig over et større område. Der ringes 112.

Olie/kemikalier ved uheld:

- Ved spild af kemikalier eller olie vil materialet blive forsøgt opsamlet og der ringes 112.
- Ved fare for forurening af nærtliggende vandmiljøer i forbindelse med sprøjtning af afgrøder ringes der 112.

- Ved brand på bedriften vil der blive ringet 112 og indsatslederen vil blive orienteret om lokaliteterne for opbevaring af kemikalier og olie samt andre miljøfarlige stoffer.

For at imødegå uheld og begrænsning af eventuelle følger for omgivelserne er der udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget - bilag 4.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik - BAT

Den årlige ammoniakfordampning fra stald og anlæg på husdyrbruget skal leve op til samme niveau, som der kan opnås ved anvendelse af de beskrevne tiltag i nedenstående tabel, for at leve op til Husdyrgodkendelseslovens krav om anvendelse af BAT.

Det nedenfor beskrevne BAT-niveau medfører en samlet ammoniakfordampning fra stalde og lagre på ca. 3.761 kg N/år. Det fremgår af den endelige ansøgning om godkendelse, at den samlede ammoniakfordampning fra anlægget er ca. 3.742 kg N/år.

BAT-niveauet for denne ejendom vedrørende fosforemission fra slagtesvinene er 22,2 kg P/DE ab lager, hvilket giver et samlet niveau for slagtesvinene på ca. 256 kg P ab lager.

BAT-niveauet for denne ejendom vedrørende fosforemission fra smågrisene er 28,9 kg P/DE ab lager, hvilket giver et samlet niveau for smågrisene på ca. 4.351 kg P ab lager.

BAT-niveauet for denne ejendom vedrørende fosforemission fra søer med smågrise er 23,5 kg P/DE ab lager, hvilket giver et samlet niveau for slagtesvinene på 4.262 kg P ab lager.

Fosfor fra hesteproduktionen udgør ca. 27 kg P ab lager.

Det samlede BAT-niveau for fosforemission for ejendommen er 8.895 kg P ab lager. Det fremgår af den endelige ansøgning om godkendelse, at den samlede fosforemission fra anlægget er ca. 8.865 kg P.

Det samlede anlæg lever derved op til BAT-niveauet for denne ejendom.

SVIN	BAT-niveau
Foder / Staldsystemer	<p>Slagtesvin, Søer m. pattegrise til fravæning og Smågrise: Notat "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" fra Miljøstyrelsen, anvendes til fastlæggelse af niveau.</p> <p>Ligeledes anvendes "Referencer, BAT og fodervilkår ved miljøgodkendelser af svinebrug" fra Videnscenter for svineproduktion i arbejdet med BAT ved Vejen Kommune.</p> <p>Teknologiblade vedrørende fosfor.</p>
Opbevaringsanlæg	<p>Vejen Kommune vurderer, at overdækning af ny og eksisterende gyllebeholder rækker ud over BAT.</p> <p>Reduktionen i ammoniakfordampning vurderes til ikke at være proportional med investeringen i en overdækning af opbevaringsanlægget. Herunder også med hensyn til besparelser i form af en større tilbageholdt kvælstofmængde i husdyrgødningen samt færre transporter med gylle, da der ikke tilføres regnvand til en overdækket gyllebeholder.</p>

Ammoniakpåvirkningen af beskyttede naturområder omkring ejendommen vurderes i afsnit herom.

Med begrebet "Bedst Tilgængelig Teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et høj beskyttelsesniveau for miljøet som helhed. De miljømæssige fordele er afvejet i forhold til de økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene

i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument). Vurderingerne for anvendelse af BAT på Læborg Kirkevej 21 skal ske i forhold til følgende aspekter:

1. Anlæggets emissionsniveau for ammoniak og fosfor, staldsystemer
2. Management/Godt landmandsskab
3. Fodringsstrategier
4. Staldsystemer
5. Forbrug af vand og energi
6. Opbevaring af husdyrgødning
7. Udbringning af husdyrgødning
8. Egenkontrol

Følgende er angivet i ansøgningen (markeret med *kursiv*):

Ad 1: Anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi

Af nedenstående tabel fremgår beregnet emissionsniveau (BAT-niveau). Emissionsniveauet er fremkommet på baggrund af Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik" for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin 30 – 102 kg, smågrise 7 – 30 kg og søer med produktion af smågrise til 7 kg (gyllebaserede staldsystemer).

Antal dyr og staldsystem	Emissionsgrænseværdi Uden korrektion Kg NH₃-N/dyr	Korrigeret emissionsgrænseværdi Kg NH₃-N/dyr	Total Kg NH₃-N for dyregruppen
217 søer <i>Individ. opstaldn., delvis spaltegulv (bygn. 7)</i>	1,74	-	3,77,6
163 søer <i>Løsgående, delvis spaltegulv (bygn. 9+10)</i>	2,11	-	343,9
420 søer <i>Løsgående, dybstrøelse+ spaltegulv (bygn. 8)</i>	$0,33 \times 2,51 + 2,11 \times 0,67 = 2,24$	-	940,8
20.020 smågrise <i>Delvis spaltegulv (bygn. 14)</i>	0,043	$(32-7,1) \times (13,777 + 0,1731 \times (32-7,1)) / 486 = 1,05 \times 0,043 = 0,045$	900,9

450 smågrise Delvis spaltegulv (bygn. 9+10)	0,043	$(32-7,1) \times (13,777 + 0,1731 \times (32-7,1)) / 486 = 1,05 \times 0,043 = 0,045$	20,3
450 slagtesvin 50-75 % fast gulv (bygn. 9+10)	0,31	$(107-32) \times (13,777 + 0,1731 \times (107-32)) / 2852 = 0,995 \times 0,31 = 0,309$	139,1
800 søer Løsgående, delvis spaltegulv (bygn. 15)	$2,53 \times 0,3 = 0,76$	-	608
9.425 smågrise Delvis spaltegulv (bygn. 17)	0,0366	$(32-7,1) \times (13,777 + 0,1731 \times (32-7,1)) / 486 = 1,05 \times 0,0366 = 0,038$	358,2
1.170 smågrise Delvis spaltegulv (bygn. 18)	0,0366	$(32-7,1) \times (13,777 + 0,1731 \times (32-7,1)) / 486 = 1,05 \times 0,0366 = 0,038$	44,5
3 heste Dybstrøelse (bygn. 3)	9,01	-	27,0
Total BAT emissionsniveau for projektet			3.760,3
Projektets aktuelle ammoniakemission			3.738,3
BAT-niveauet er overholdt med			22

I ansøgningen (www.husdyrgodkendelse.dk) er der i den nye farestald indsat staldsystemet Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv (SvSo09) i stedet for Årsso, farestald, Løsdrift, delvis spaltegulve (SvSo12), idet at fordampningen fra en nutidig løsdriftssti kontra en kassesti, vil have en marginal lille forskel. Fordampningen fra staldsystemet Årsso, farestald, Løsdrift, delvis spaltegulve (SvSo12) er 1,22 kg N, i modsætning til en traditionel kassesti, delvis spaltegulv på 0,85 kg N.

I et notat fra Bent Ib Hansen, Videnscenter for Svineproduktion, fremgår forskellen på en traditionel kassesti og en løsdriftssti (se bilag 3). I bilaget vurderes fagligt at ammoniakemissionen i et L1 staldsystem med 10-11 pct. større gylleoverflade, at være ca. 1 procentpoint højere end en K1 indrettet farestald, hvorfor der vil være tale om en marginal forskel i ammoniakemission mellem de to staldtyper.

For at kompensere for ene procent som det nye staldsystem har i højere fordampning er der indsat 17,2 % effekt på gyllekøling, i stedet for 18,2 % effekt, som det reelle tiltag skal være.

Notatet er tidligere indsendt til Miljøstyrelsen, og anvendt i forbindelse med anmeldeordningen for farestier til løse søer.

Valg af teknologier

Til opfyldelse af emissionsniveauet i ovenstående krav har, ansøger valgt følgende teknologier:

- Delvist spaltegulv (50-75 % fast gulv) til polte/slagtesvin i eksisterende stald
- Gyllekøling, 18,2 % effekt i 8.760 timer/år i ny farestald.
- Delvist spaltegulv til smågrise og søer i nye og eksisterende stalde.
- Overdækning af eksisterende gyllebeholder på 3.500 m³.

Ovenstående teknologier vil medføre et emissionsniveau fra anlægget på 3.741,36 kg N/år.

Anlægget lever op til BAT-emissionskrav i følge ovenstående valg af teknologi, hvorfor der ikke er foretaget redegørelse for fravalg af andre BAT-teknologier.

Antal dyr, Dyregruppe	Dyreenheder	Emissionsgrænseværdi Kg P/DE ab lager	Total Kg P for dyregruppen
800 Søer	181,37	23,0/4,3x4,4=23,5	4.262,20
31.065 Smågrise	150,55	27,8/200x208=28,9	4.350,90
450 Slagtesvin	11,54	20,5/36x39=22,2	256,19
3 Heste	1,3	-	27,6*
Total BAT emissionsniveau for projektet			8.896,45
Projektets aktuelle fosforemission			8.864,82
BAT-niveau er overholdt med			31,63

*Produceret kg P for heste 500-700 kg.

Til opfyldelse af emissionsniveauet i ovenstående krav har, ansøger valgt følgende teknologier:

Valg af teknologier

- Reduktion af total fosfor til alle søer fra 4,9 g P/FE til 4,8 g P/FE.

Anlægget lever op til BAT-emissionskrav i følge ovenstående valg af teknologi, hvorfor der ikke er foretaget redegørelse for fravalg af andre BAT-teknologier.

Ad 2: Management/Godt landmandsskab

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nød fremgangsmåde ved uheld. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- *Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.*
- *I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.*
- *Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.*
- *Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.*
- *I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.*
- *Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.*
- *På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.*
- *Bedriften efterlever kravene med tilhørende egenkontrolprogram i "Danish"- produktstandard. Den omhandler primært forhold vedr. dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og sporbarhed i primærproduktionen. Endvidere stilles der krav om renholdelse, skadedyr, foderopbevaring og generelt management.*
- *Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand.*
- *Der er faste procedurer/rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer, levering af foder, transporter m.m.*

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- *At hjælpepestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.*
- *At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.*
- *At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbruget gødning ikke er større end normerne foreskriver.*
- *At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.*
- *Naboer tilbydes information om, hvornår der kan forekomme gener fra udbringning af husdyrgødning via SMS eller via bedriftens hjemmeside.*

Ad 3: Fodringsstrategier

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- *Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.*

- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Der er faste aftaler til levering af foder.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyrgruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Der er i forbindelse med fodring anvendt 4,8 g fosfor pr. FE i foderet til søerne, hvorved miljøbelastningen med husdyrgødningen reduceres.
- Der anvendes fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) kan tildeles forskellige foderblandinger. I denne produktion kan der udfodres 2 forskellige blandinger, en drægtighedsblanding eller en diegivningsblanding. Dette sikre, at søerne tildeles foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov.
- Smågrisene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt, og for avlsdyrenes vedkommende, afhængigt af hvor de befinder sig i reproduktionsfasen. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Ad 4: Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering og reparation af lækager. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkekopper udskiftes.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlige med henblik på at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblodsættes staldene, for at mindske forbrug af vaskevand.
- Der er drikkekopper eller drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at installere energibesparende belysning. Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

Belysning:

- Der er kun lys i driftsbygningerne når der arbejdes og dette i øvrigt er nødvendigt af produktionsmæssige årsager.
- Udendørs belysning er manuelt styret og tændes kun efter behov, hvorved unødigt energi forbrug undgås.
- Der anvendes lavenergi-belysning i bedriften.
- Der er ovenlys i de tre af staldene, hvilket medfører et mindre behov for at tænde elektrisk lys.

Varme:

- Der anvendes varmelamper med sparefunktion (manuel nedsættelse til 1/2 styrke) i smågrisehulerne, som sparer energi.
- Der er installeret varmegenvinding i form af gyllekøling. Varmen herfra anvendes til:
  - Opvarmning af gulvarealer i farestald
  - Opvarmning af gulvarealer i klimastald

- Rumvarme i farestald
- Der anvendes to- klimastalde, hvorved grisenes egenproduktion af varme anvendes til at hæve temperaturen under overdækningen. Herved spares energi på opvarming af det faste gulv.

Ventilation:

- Drægtighedsstalden og smågrisestalden er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i drægtigheds- og poltestaldene, og det bliver installeret i ny farestald, hvilket regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.
- Ventilationsanlægget til ses dagligt for driftsforstyrrelser.
- I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet. Hvorved unødigt energiforbrug til ventilation undgås.

Øvrige:

- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Tørfodrings anlægget er udstyret med føler, der sikrer at fodringsanlægget ikke kører i tomdrift, når foderautomaterne er fyldt op.
- Den ene gylletank er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.

Ad 5: Opbevaring af husdyrgødning

For så vidt angår BAT ved opbevaring af gylle omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag. Husdyrbruget angiver at bruge BAT som følger:

Fast møg/dybstrøelse:

- Fast husdyrgødning og dybstrøelse opbevares på møddingsplads med opsamling af vand til gylletanken. Dette minimerer udvaskningen af nitrat.
- Fast husdyrgødning og dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniak emissionen.
- Fast husdyrgødning fra drægtighedsstalden køres direkte ud, en gang årligt.

Gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.

- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Der er fast overdækning af den ene gylletank. Dette reducerer ammoniakfordampningen.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ad 6: Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken med arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstof optag forekommer. Husdyrbruget angiver at bruge BAT som følger:

- Flydende husdyrgødning udbringes ved slangeudlægning eller nedfældning. Disse udbringningsmetoder er blandt de bedste mht. at reducerer ammoniak emissionen fra det udbragte husdyrgødning.
- Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at overholde bræmmer til grøfter og vandløb, hvorved risikoen for tab af fosfor og nitrat mindskes.
- Efter udbringning af fast møg og dybstrøelse tilstræbes der nedpløjning af udbragt husdyrgødning hurtigst muligt.

Ad 7: Egenkontrol

Egenkontrol for ejendommen er beskrevet under de øvrige ovenstående punkter.

Vejen Kommunes vurdering

Gyllekøling:

Gyllekøling er BAT i svinestalde. Vejen Kommune anvender ikke gyllekøling som reference, da det ikke altid kan anses som værende en miljømæssigt gevinst – f.eks. i stalde, hvor overskuddet af varme ikke kan genanvendes. Total og miljø-økonomisk vurderes det, at gyllekøling, i de staldafsnit som ikke er etableret hermed, ikke anses som BAT på denne ejendom.

Gylleforsuring:

Det vurderes, at gylleforsuring ikke er BAT i svinestalde, da gyllen i svinestalde ikke kan omrøres, så der kommer en jævn fordeling af den forsuredede gylle, og dermed forsvinder miljøgevinsten. Total og miljø-økonomisk vurderes det, at gylleforsuring ikke anses som BAT på denne ejendom.

For oplag af husdyrgødning vurderer Vejen Kommune, at gældende lovkrav på området vil være tilstrækkelig til at opfylde kravet til anvendelse af BAT.

For udbringning af husdyrgødning vurderer Vejen Kommune, at gældende lovkrav er BAT, da yderligere krav vil være uforholdsmæssigt dyre i forhold til den opnåelige miljøeffekt.

Vejen Kommune vurderer, at husdyrbruget anvender bedst tilgængelig teknologi – fx indenfor følgende emner:

- Løbende eftersyn af indretninger på bedriften.
- Hyppige registreringer af vand- og energiforbrug.
- Daglig kontrol af ventilationssystem.
- Lavenergi belysning.
- Varmelamper med sparefunktion.
- Udarbejdet beredskabsplan.
- Afstemt fodring af dyrene.
- Nyt staldafsnit etableres med teknik/gulvtype der reducerer ammoniakfordampningen bedst muligt på nuværende tidspunkt.
- Nedfældning af gylle.
- Søerne fodres med en drægtighedsblanding og en diegivningsblanding, hvilket giver en bedre udnyttelse af foderet og en mindre mængde kvælstof i gødningen.
- Farestalden etableres med gyllekøling og varmen herfra genbruges til opvarmning.
- Gylletank overdækkes og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.

De etablerede staldsystemer på ejendommen vurderes til at leve op til kravet til BAT for alle dyregrupper.

Ud fra en vurdering af omkostninger og miljøgevinst vurderer Vejen Kommune, at der på nuværende tidspunkt er mindre områder for ejendommen, hvor der skal laves yderligere tiltag for at opfylde kravet til BAT. Der stilles vilkår til egenkontrol (vandur) på ejendommen og der stilles vilkår til management/egenkontrol (endags foderkontrol) på ejendommen.

Ved fremtidig renovering af eksisterende staldafsnit skal Vejen Kommune vurdere, om det valgte staldsystem lever op til BAT på renoveringstidspunktet. Fremtidige ændringer i dyrehold, staldanlæg, anlæg til opbevaring af husdyrgødning m.v. skal anmeldes til Vejen Kommune, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 35 og § 36.

I tilfælde af at dele af byggeriet ikke opføres, ændres forudsætningerne for godkendelsen. Dette bevirker at bl.a. BAT-niveauet for ejendommen ændres. Der er stillet vilkår om fornyet BAT-beregning, hvis teknologier ikke indføres i samme omfang, som angivet i ansøgningen.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at husdyrbruget lever op til BREF-dokumentets BAT-niveau på punkterne: fodring, staldsystemer, energi- og vandforbrug, opbevaring af hus-

dyrgødning og udbringning af husdyrgødning. Vejen Kommune vurderer yderligere, at ejendommen, med de stillede vilkår til management og egenkontrol, også lever op til BREF-dokumentet vedr. management og egenkontrol.

Vejen Kommune vurderer, at husdyrbruget med de oplyste tiltag og de stillede vilkår vil kunne leve op til BREF-dokumentets⁶ krav om anvendelse af Bedst Tilgængelig Teknologi.

Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak

Før der meddeles tilladelse eller godkendelse af husdyrbrug efter § 10, § 11, § 12 eller godkendelse af arealer til afsætning af husdyrgødning fra husdyrbrug efter § 16 i Husdyrgodkendelsesloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område og Bilag IV-arter væsentligt, jf. Habitatbekendtgørelsen⁷. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger under hensynstagen til bevaringsmålsætningen for de pågældende områder. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde (dvs. de arter og naturtyper området er udpeget for at beskytte), kan der ikke meddeles tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. "Waddenzee-dommen"⁸.

Påvirkninger vurderes fra ejendommens anlæg og arealer i eller op til Natura 2000-områder på såkaldte kategori 1, 2 og 3 naturområder.

Det er fastsat i Husdyrgodkendelseslovens § 7, at anlæg større end 15 DE ikke må etableres, udvides eller ændres, hvis det ligger mindre end 10 m fra kategori 1 og 2 naturområder. Derudover er der krav til maksimal tilladte ammoniakdeposition på naturområder i kategori 1, 2 og 3. Se nedenstående afsnit.

Med anlæg menes stald eller gødningsopbevaringsanlæg.

Påvirkning af kategori 1 naturområder

For naturområder i kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder) gælder, at totalbelastningen i naturområdet ikke må overskride fastlagte beskyttelsesniveauer, som afhænger af antallet af øvrige husdyrbrug på mellem 15 DE og 500 DE indenfor 1.000 m fra naturarealet, samt antallet af husdyrbrug på over 500 DE, som påvirker naturarealet med over 0,3 kg N/ha.

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 86 (habitatområde nr. 75 og fuglebeskyttelsesområde nr. 54) – Vejen Mose - ca. 1.900 m syd for anlægget.

---

⁶ Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, www.mst.dk

⁷ Habitatbekendtgørelsen, Bek. nr. 408 af 01.05.2007.

⁸ Waddenzee-dommen fra EF-Domstolen, sag nr. C-127/02

Figur 7. Kategori 1 naturområder ved anlægget.

Nedenstående tabel viser de kategori 1 naturområder, der påvirkes med ammoniak fra husdyrbruget.

Nr.	Naturtype	Målsætning	Afstand fra anlæg	Belastning (kg N/ha/år)	
				Mer-	Total-
9	Mose (Skovbevokset tørvemose)	-	1.900 m sydvest for anlægget	0,01	0,04
10	Mose (Skovbevokset tørvemose)	-	2.020 m øst for anlægget	0,01	0,04

Tabel 14. Beskyttede kategori 1 naturområder.

Da ammoniakdepositionen fra anlægget jf. ovenstående tabel er under 0,2 kg N/ha/år, er det fastsatte beskyttelsesniveau mht. ammoniak overholdt, uanset hvor mange andre husdyrbrug der påvirker naturarealet.

Beregninger af kvælstofdepositionen på de ammoniakfølsomme naturtyper viser, at beskyttelsesniveauet er overholdt.

Der sker således ikke nogen væsentlig påvirkning af naturtyperne, og Vejen Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofdepositionen på naturtyperne.

Der er registeret en del søer inden for 1.000 m fra anlægget. Vejen Kommune har ikke kendskab til, at de pågældende søer er karakteriseret som akvatiske naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for habitatdirektivet. Det vurderes, at den primære risiko for næringsstofpåvirkning af søerne er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra de omkringliggende arealer. Påvirkningen fra luftbåret ammoniak vil ikke være af afgørende betydning. Vejen Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen i forbindelse med påvirkning af søerne.

Påvirkning af kategori 2 naturområder

For naturområder i kategori 2 (§ 7 arealer udenfor Natura 2000 områder) gælder, at totalbelastningen i naturområderne ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år. § 7 arealer er højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha.

For naturområder i kategori 2 (§ 7 arealer udenfor Natura 2000 områder) gælder, at totalbelastningen i naturområderne ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år. § 7 arealer er højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha.

Der er ingen kategori 2 natur i nærheden. Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev der ligger mere end 3,5 km sydvest for ejendommen. På grund af afstanden vil naturtypen ikke blive påvirket med ammoniak.

Påvirkning af kategori 3 naturområder

Kommunen skal jf. Husdyrgodkendelseslovens § 23 foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte ammoniakfølsomme naturtyper i kategori 1 og 2, som kan blive påvirket af ammoniakfordampningen fra ejendommens anlæg. Disse benævnes kategori 3 naturområder.

For naturområder i kategori 3 gælder, at kommunen skal tillade merdepositioner på 1,0 kg N/ha/år i forhold til ammoniak på naturtyperne. Kommunen kan efter en konkret vurdering tillade merdepositioner på over 1,0 kg N/ha/år. Kategori 3 natur er § 3 beskyttede heder, moser og overdrev samt ammoniakfølsomme skove, som ikke er omfattet kategori 1 og 2 natur.

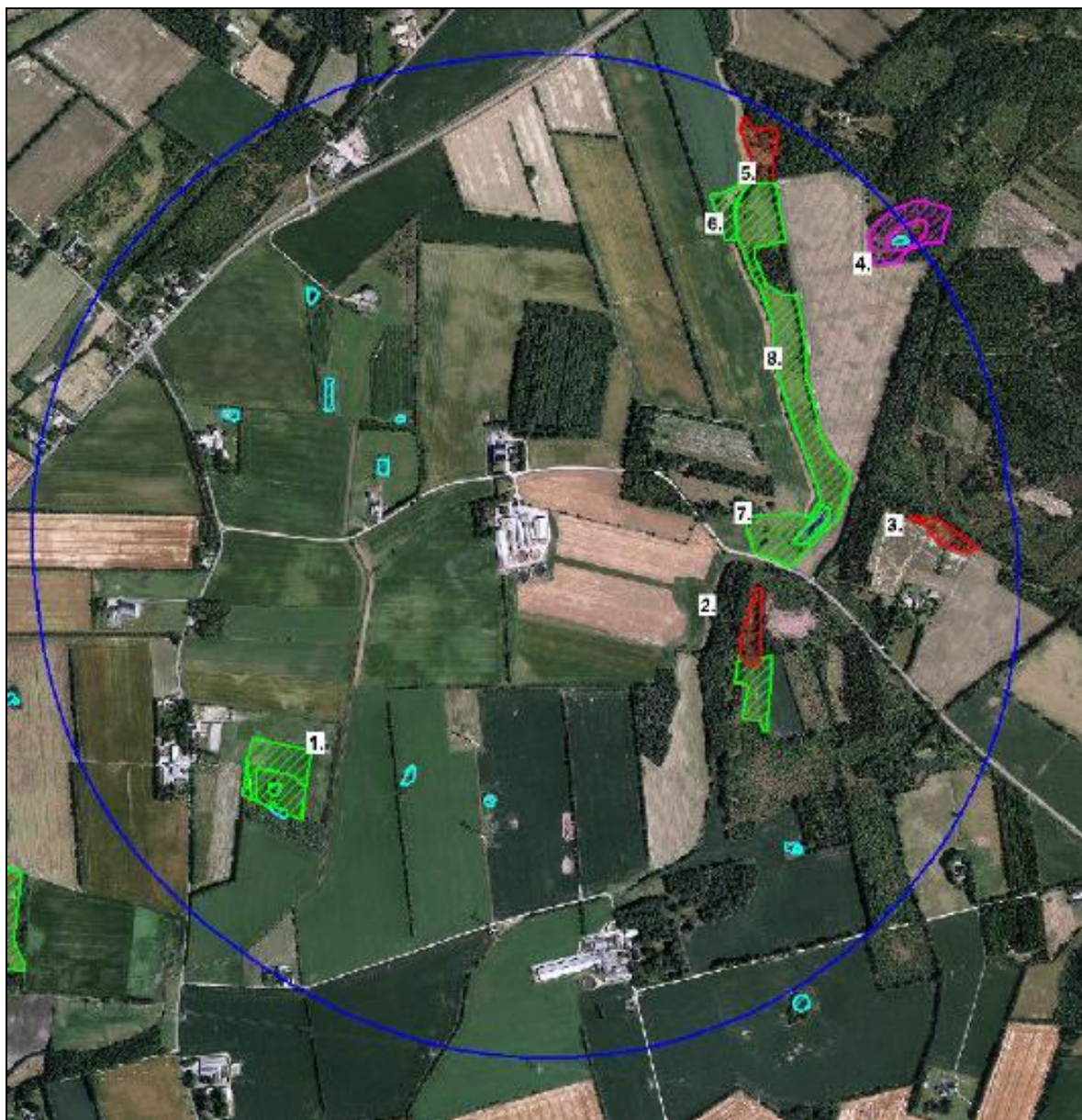
Derudover fremgår det af § 3 i Naturbeskyttelsesloven⁹, at der ikke må foretages en ændring i tilstanden af søer (>100 m²), vandløb, heder, ferske enge, strandenge, overdrev, moser og lignende.

Naturtyperne er vist i nedenstående figur og tabel.

---

⁹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 933 af 24/09/2009

Figur 8. Kategori 3 naturområder ved anlægget.

Nr.	Naturtype	Afstand fra anlæg	Belastning (kg N/ha/år)	
			Mer-	Total-
1	Eng	580 m sydvest for anlægget	0,07	0,26
2	Potentiel ammoniakfølsom skov	350 m øst for anlægget	0,42	1,45
3	Mose	790 m øst for anlægget	< 0,24	-
4	Hede	900 m nordøst for anlægget	< 0,04	-
5	Mose	850 m nordøst for anlægget	< 0,04	-
6	Eng	710 m nordøst for anlægget	0,04	0,18

7	Eng	450 m sydøst for anlægget	0,24	0,87
8	Eng	590 m nordøst for anlægget	0,08	0,3

Tabel 15. Beskyttede kategori 3 naturområder.

Naturkvalitetsplanlægning:	Faktaboks
<p>I Ribe Amts naturkvalitetsplan 2006 er der udarbejdet en mål- og værdisætning for naturtyper jf. Naturtyper i Ribe Amt 2006. Rammer og retningslinjer for naturkvalitetsplanlægningen er videreført i Vejen Kommuneplan 2009-2021.</p> <p>A-målsatte områder er alle lokaliteter, der er A-værdisatte eller B-værdisatte lokaliteter, hvor der vurderes at være oplagte muligheder for naturforbedringer og/eller hvor der er landskabsbiologiske sammenhænge og/eller hvor særlige artsforekomster betinger, at der bør gøres en indsats. A-værdisatte lokaliteter har særlig høj naturværdi og B-værdisatte lokaliteter har middelhøj naturværdi. Inden for A-målsatte arealer gives normalt kun tilladelse til indgreb, som understøtter kvaliteten af den naturtype, der findes på arealet.</p> <p>B-målsatte områder er øvrige B-værdisatte lokaliteter, samt typisk de C-værdisatte lokaliteter, der indgår i væsentlige landskabsbiologiske sammenhænge. Der vil kun i særlige tilfælde kunne gives tilladelse til mindre indgreb efter konkret vurdering af indgrebets betydning for naturen.</p> <p>C-målsatte områder er typisk landskabeligt isolerede C-værdisatte lokaliteter (lokaliteter med begrænset naturværdi), hvor naturforbedring ikke vurderes at være realistisk. Der vil i særlige tilfælde kunne gives tilladelse til indgreb efter konkret vurdering.</p> <p>Målsætning: målsætningen for området som der stræbes imod.</p> <p>Værdisætning: den faktiske tilstand som området er vurderet til at have på nuværende tidspunkt.</p> <p>Fremadrettet vil Vejen Kommune arbejde for, at ABC-målsætningssystemet afløses af et nyt værdi- og målsætningssystem, hvor § 3-områderne værdi- og målsættes efter den femtrins skala, som staten anbefaler i Danmarks Naturdata. Herved bliver det muligt at sammenligne naturområder på tværs af kommune grænser.</p> <p>Systemet inddeler naturtyperne i 5 tilstandsklasser: I – Høj, II – God, III – Moderat, IV – Ringe og V – Dårlig. Arealerne administreres ud fra det pågældende naturareals konkrete naturværdi, der vurderes i den enkelte sag ud fra registreringer af flora og fauna.</p>	

Beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år er overholdt for alle kategori 3 naturtyper.

For de nært liggende enge gælder det, at der ikke er registeret ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne, og Vejen Kommune vurderer, at der heller ikke forekommer ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Der er registreret en del søer indenfor 1.000 m fra anlægget (figur 8). Det vurderes, at den primære risiko for næringsstofpåvirkning af søerne er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra de omkringliggende arealer. Søernes største trussel er tilførsel af fosfor, mens påvirkningen fra luftbåret ammoniak ikke vil være af betydning. Vejen Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen i forbindelse med påvirkning af søerne.

Arealernes påvirkning af natur, jord og vand

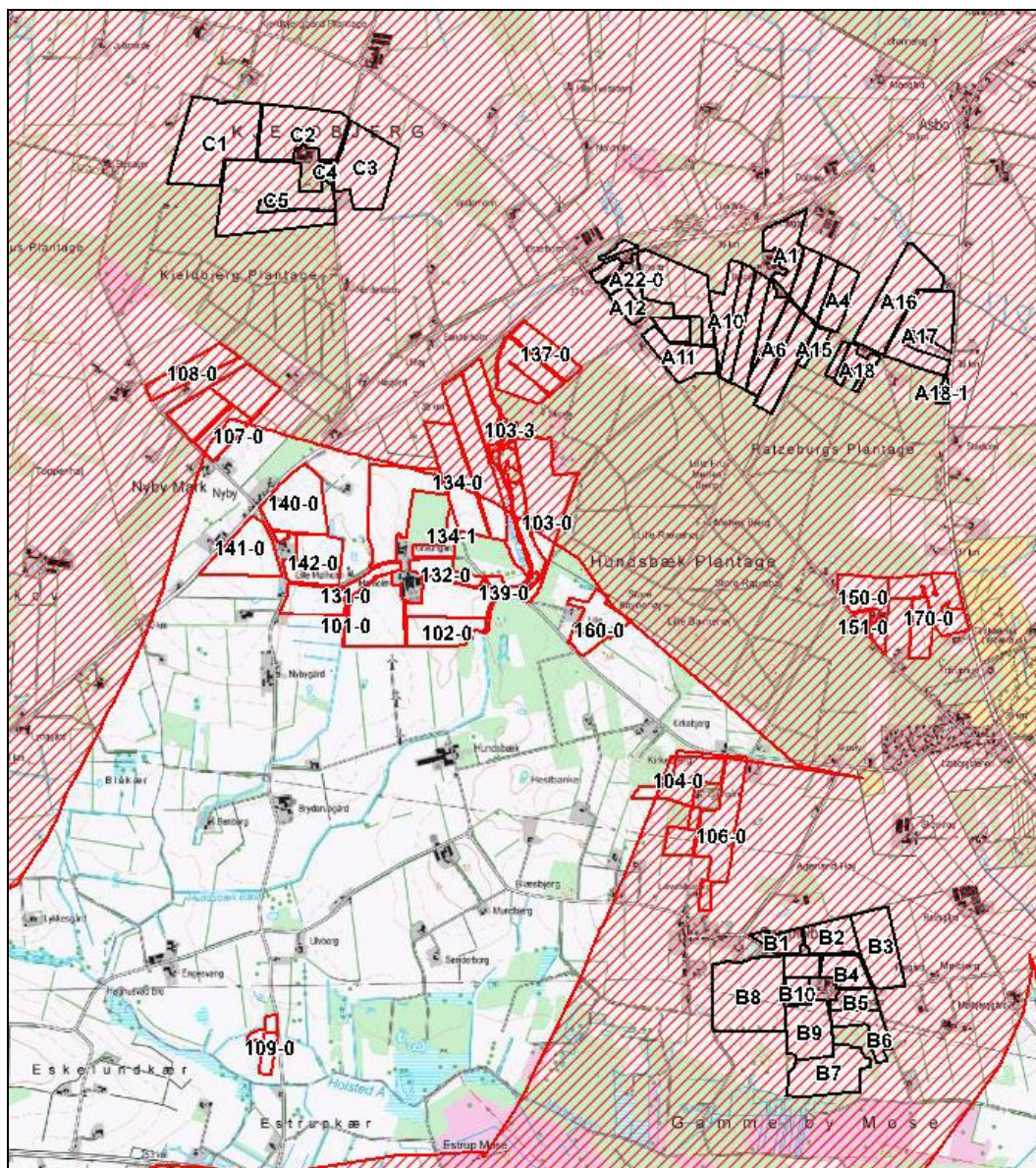
Påvirkninger fra udbringningsarealerne i eller op til Natura 2000 områder, § 7 arealer, § 3 arealer og næringsstofudvaskning til vandmiljøet vurderes i efterfølgende afsnit.

Sædskifte

Husdyrbruget anvender sædskifte S4 både som reference og ansøgt. Sædskifte S4 er jf. Miljøstyrelsen¹⁰ et svinesædskifte med 10 % efterafgrøder og et udvaskningsindeks på 98.

Sædskiftet er ikke anvendt som virkemiddel, men er en forudsætning for ansøgningen. Derfor stilles der ikke specifikt vilkår om anvendelse af S4.

Aftalearealer

Figur 9. Aftalearealernes (sort markering) beliggenhed i forhold til NFI m.m.

¹⁰ Notat fra Miljøstyrelsen den 08.02.2012 om Standardsædskifter og referencesædskifter

Aftalearealerne er beliggende i NFI-område. De er derfor omfattet særskilte miljøgodkendelser.

Der er derfor foretaget vurdering af aftalearealernes beliggenhed i forhold til grundvand, overfladevand og beskyttet natur i separate § 16 godkendelser, sagsnr. 08/15214 (Kjeldbjergvej 5, 6600 Vejen), 08/15062 (Gammelbyvej 15, 6600 Vejen) og 15/5440 (Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække). Der henvises til de pågældende sager for nærmere beskrivelser og vurderinger.

Udskiftning af aftalearealer må ikke ske uden anmeldelse til Vejen Kommune.

Beskyttede naturområder

Foruden påvirkningen fra husdyrbrugets anlæg kan naturen også påvirkes med kvælstof fra ejendommens arealer. Det kan være i forbindelse med udbringning af husdyrgødning eller via gødningsholdig overfladevand der løber til naturarealet.

Ifølge Miljøstyrelsen¹¹ kan der ved udbringning af flydende husdyrgødning ske påvirkninger af nærliggende naturområder på over 1 kg N/ha inden for 20 m fra udbringningsarealet. Miljøstyrelsen vurderer, at det ikke er muligt for kommunerne, at beregne en randpåvirkning fra udbragt husdyrgødning. Det vil dog være muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for ammoniakdeposition og en påvirkning fra gødningsholdigt overfladevand. Vurderes risikoen stor, kan der fastsættes krav om bræmmer, nedsat dyretryk, nedfældning i alle afgrøder eller lignende.

For at undgå tilstandsændringer af naturarealer foretager Vejen Kommune derfor en konkret vurdering af de naturarealer, der ligger inden for en afstand af 30 m fra udbringningsarealerne. Derudover foretager Vejen Kommune en konkret vurdering af særlige kvælstofløssomme naturområder i en afstand af op til 100 m fra udbringningsarealerne.

Ejendommens udbringningsarealer ligger udenfor Natura 2000-områder. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 86 (habitatområde nr. 75 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 54) – Vejen Mose - ca. 550 m syd for nærmeste udbringningsareal i Vejen Kommune. Vejen Kommune vurderer, at ammoniakdepositionen fra driften af arealerne ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området pga. af den store afstand.

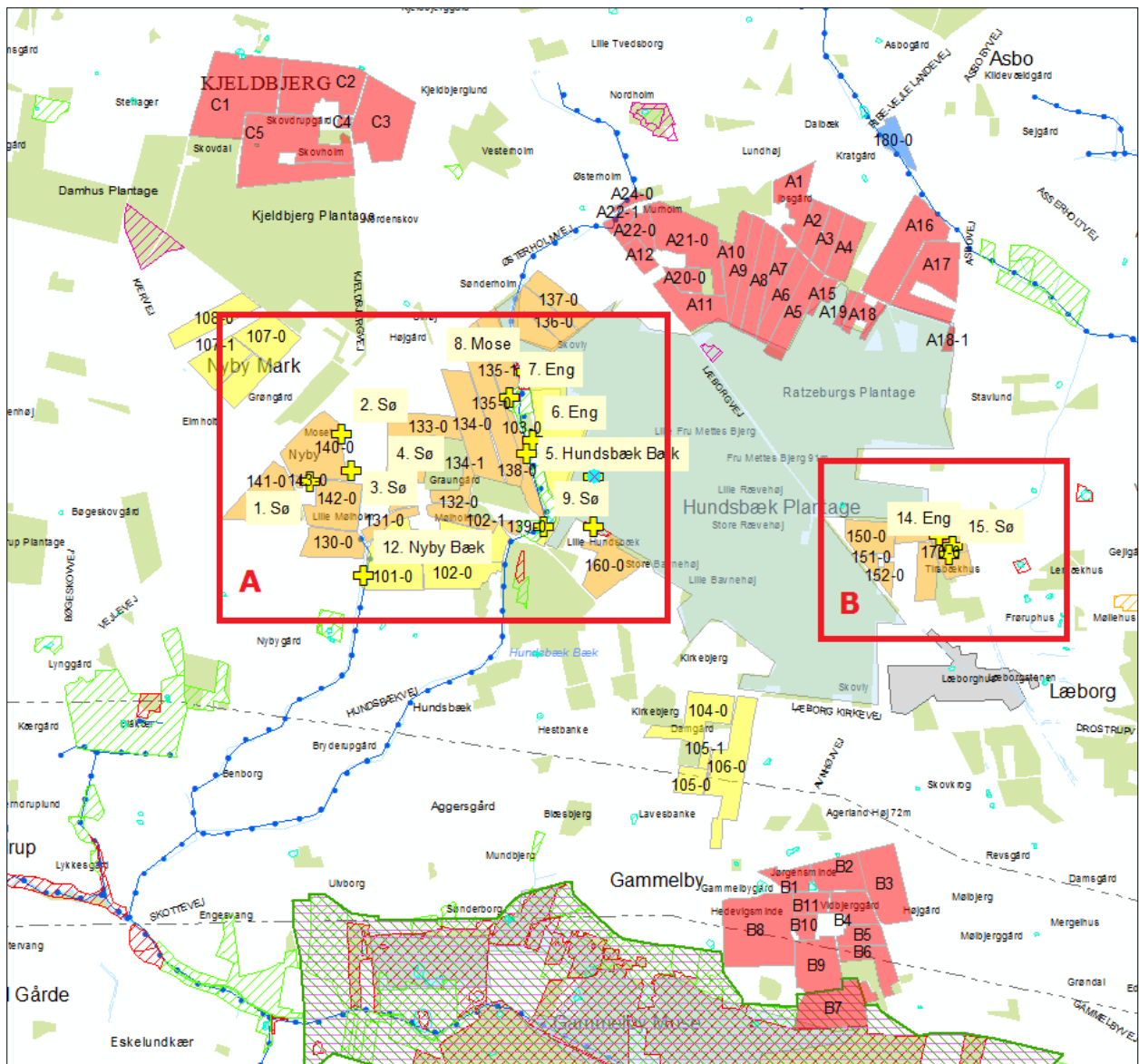
I Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der krav om, at flydende husdyrgødning nedfældes, eller at der anvendes anden teknik med tilsvarende virkning på ammoniakfordampningen, hvis udbringningen sker på sort jord eller græsmarker.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at drift på beskyttede naturområder, herunder udbringning af kunstgødning, kan ske på samme niveau, som det var praksis før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992. Ved tvivl anbefales det, at man kontakter Vejen Kommunes naturafdeling.

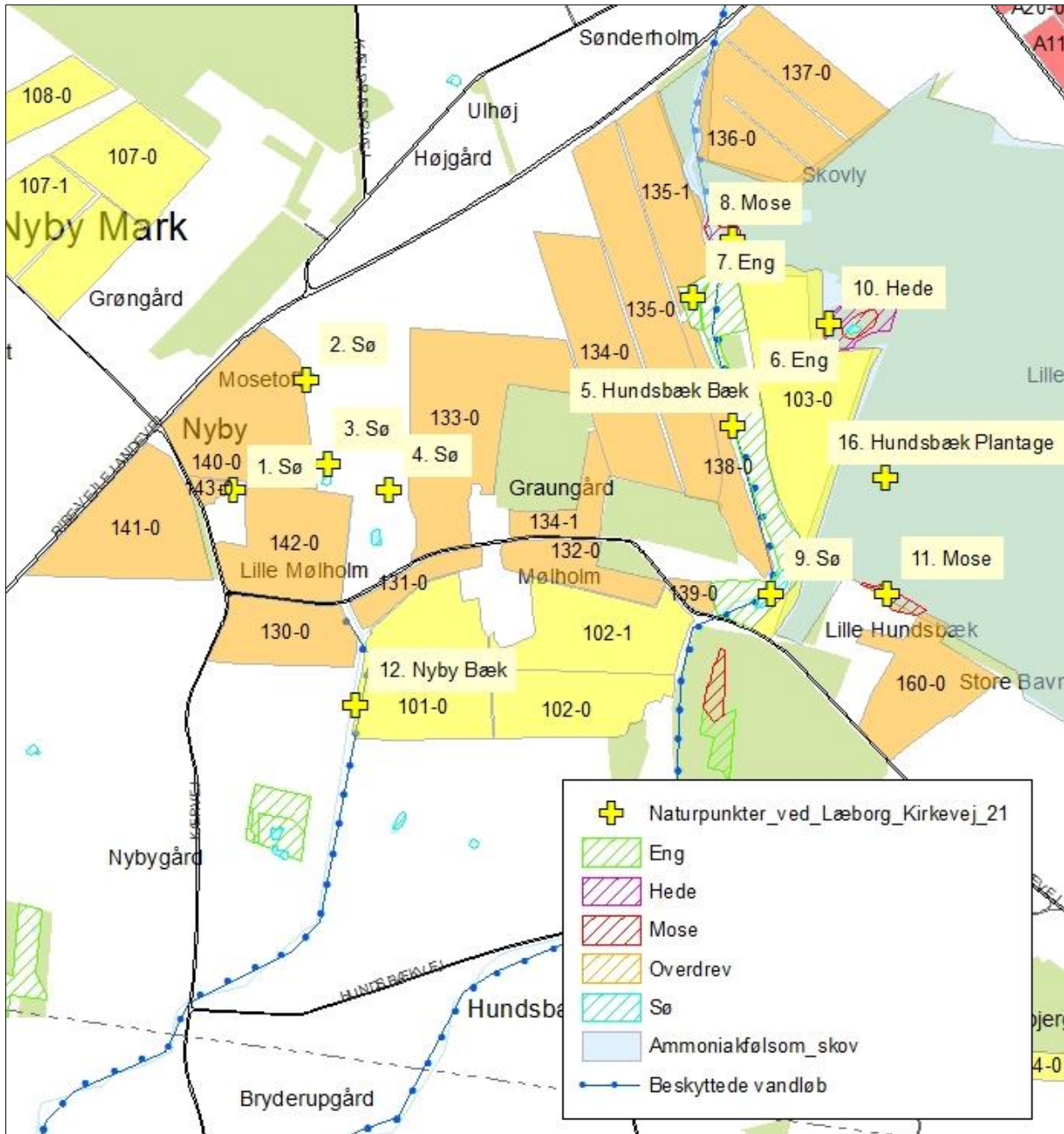
I nedenstående figur og tabel er vist beskyttede naturtyper, der potentielt vil kunne påvirkes af driften af husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer.

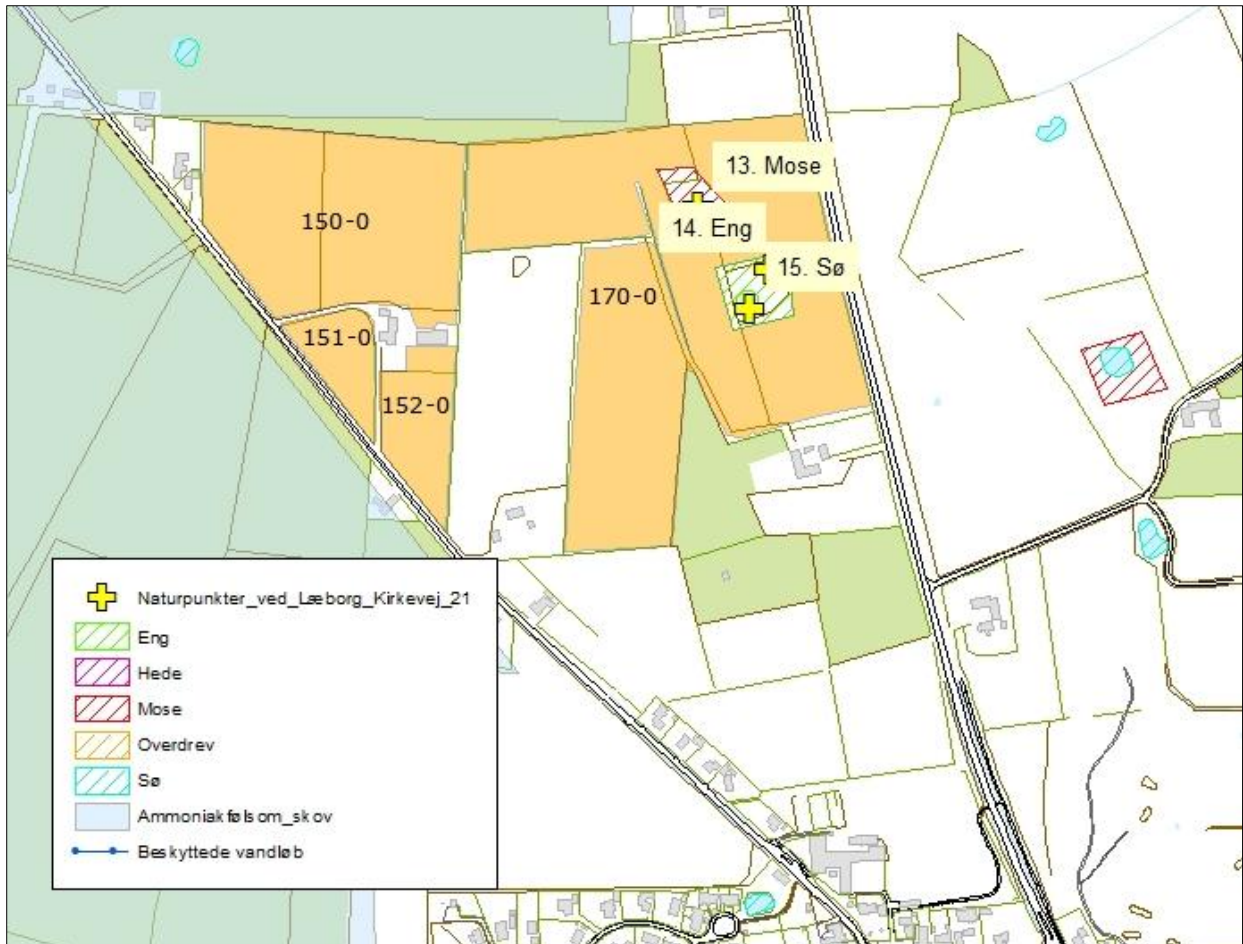
¹¹ "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 6. juli 2009.

Figur 10. Beskyttede naturområder ift. udbringingsarealer – oversigtskort.

Figur 11. Beskyttede naturområder ift. udbringningsarealer (A).

Figur 12. Beskyttede naturområder ift. udbringingsarealer (B).

Nr.	Naturtype	Målsætning/estimeret værdisætning	Placering
1	Sø	-	Ved mark 140-0, 143-0 og 142-0. Randzone
2	Sø	-	Ca. 10 m Ø for mark 140-0
3	Sø	-	Ved mark 140-0 og 142-0. 9-12 meter randzone
4	Sø	-	Ca. 25 m V for 133-0
5	Hundsbæk Bæk	B1	Langs mark 137-0, 136-0, 135-1, 138-0, 139-0, 102-1 og 102-0. Randzone
6	Eng	C	Langs mark 138-0
7	Eng	C	Ved mark 135-1
8	Mose	B	Ved mark 135-1
9	Sø	-	Mellem mark 138-0 og 103-0. Randzone.
10	Hede	B	Ø for mark 103-0
11	Mose	B	V for mark 160-0

12	Nyby Bæk	C	V for mark 101-0 og 131-0. Randzone
13	Mose	C	På mark 170-0
14	Eng	C	På mark 170-0
15	Sø	-	På mark 170-0. Randzone.
16	Hunds-bæk Plantage	-	Ved mark 136-0, 137-0, 135-1, 103-0, 160-0, 150-0, 170-0, 151-0 og 152-0

Tabel 16. Beskyttede naturområder, omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Alle ejede og forpagtede arealer har modtaget husdyrgødning tidligere. Vejen Kommune vurderer, at de ovennævnte naturarealer ikke indeholder særlige næringsstoffølsomme naturtyper, og det vurderes, at en eventuel fortsat randpåvirkning i forhold til ammoniakfordampning fra markdriften eller overfladeafstrømning ikke vil ændre tilstanden af naturarealerne. Der vil derfor ikke blive fastsat krav om bræmmer, nedsat dyretryk, nedfældning i alle afgrøder eller lignende.

Søerne, som er nævnt i tabellen, er vandhuller der ligger i agerlandet. Hovedkilden til næringsstofberigelse af vandhullerne er overfladevand fra de dyrkede arealer. Vejen Kommune vurderer, at vandhullerne er potentielt yngle- og/eller rastelokalitet for en eller flere paddearter. Da der, ifølge Randzonenloven, skal etableres 9 m randzone omkring søer over 100 m², vurderer Vejen Kommune, at vandhullerne er tilstrækkeligt beskyttet.

Det fremgår desuden af tilsendte markkort, at vandhullerne er adskilt fra udbringningsarealerne af en mindst 9 m bred bræmme.

Nitratudvaskning til grundvand

Indsatsen for beskyttelse af grundvandet mod nitratudvaskning er i Husdyrgodkendelsesloven koncentreret om de arealer, der er placeret i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI).

For udbringningsarealer i NFI, kan der forekomme 3 situationer:

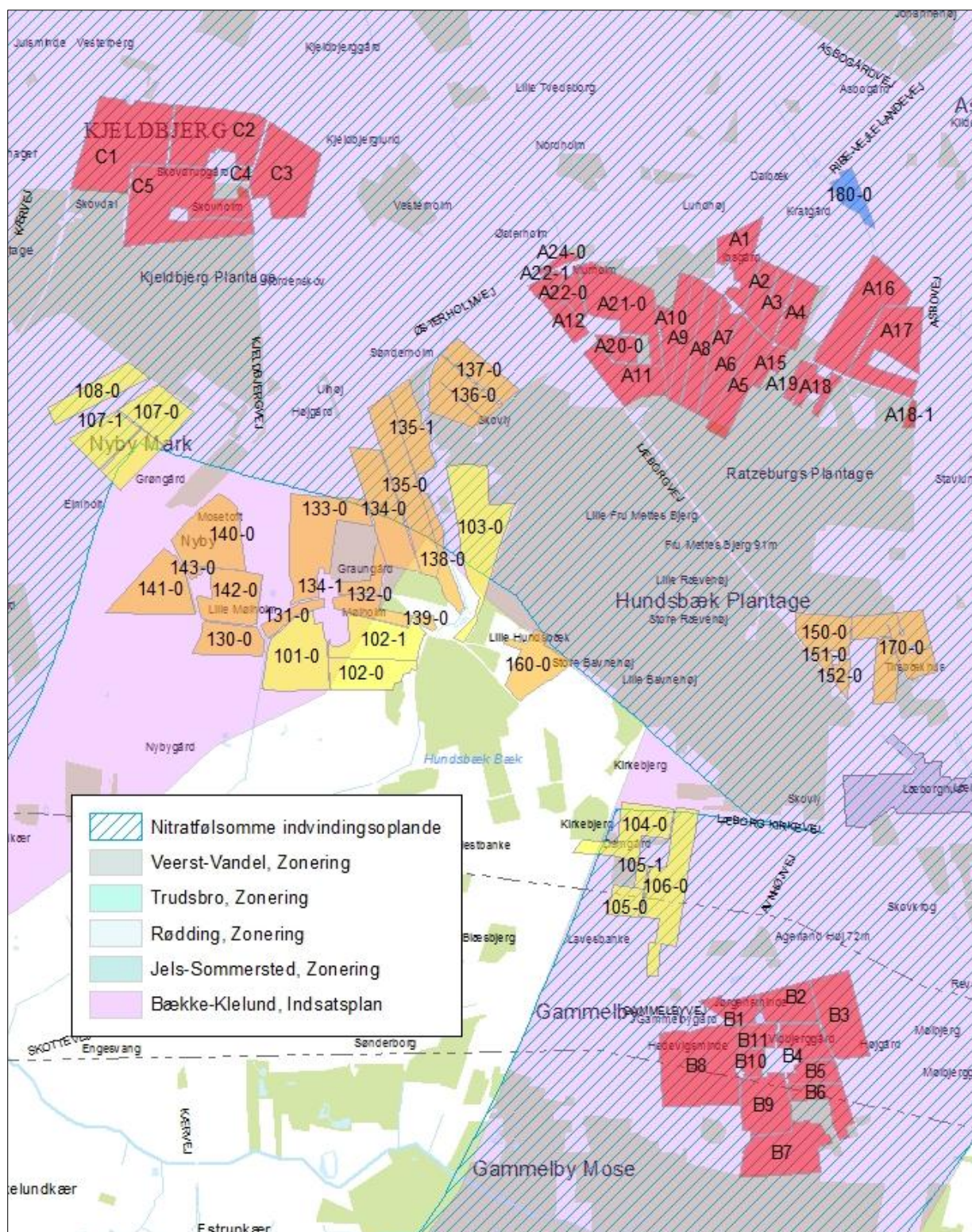
Faktaboks	
1	Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af NFI-området og der er udarbejdet en indsatsplan. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger udvaskningen fra et tilsvarende planteavlslsbrug med et standard planteavlslsædskifte, men det kan skærpes til en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3 (se Faktaboks i Nitrat til overfladevand).
2	Der er hverken foretaget zonerings eller udarbejdet en indsatsplan for NFI-området. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift. Overstiger udvaskningen 50 mg nitrat/l i nudrift, må ansøgt drift ikke give anledning til mer-belastning.
3	Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af NFI-området, men der er ikke udarbejdet en indsatsplan. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger udvaskningen fra et tilsvarende planteavlslsbrug med et standard planteavlslsædskifte, men det kan skærpes til en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3 (se Faktaboks i Nitrat til overfladevand).

Disse situationer kaldes også "det generelle beskyttelsesniveau".

I denne ansøgning ligger 96,51 ha af udbringningsarealerne samt alle aftalearealerne i NFI, i et område, hvor der er foretaget zonerings og udarbejdet en indsatsplan - figur 13. Det

drejer sig om alle markerne på nær nr. 141-0, 132-0, 134-1, 140-0, 139-0, 131-0, 101-0, 130-0, 143-0, 142-0, 102-0 og 102-1 samt dele af mark 107-1, 134-0, 135-0, 138-0, 103-0, 160-0, 104-0 og 133-0. Aftalearealerne har alle opnået separat godkendelse.

Figur 13. Arealernes placering i forhold til NFI og indsatsplaner.

Ifølge vandplanen¹² er den kemiske tilstand karakteriseret som "ringe" for de øverste terrænnære grundvandsmagasiner i Vejen Kommune, da indholdet af nitrat overstiger kravet til drikkevand.

For at beskytte grundvandet bedst muligt har Vejen Kommune valgt, at udbringningsarealer der ligger i NFI, hvor der er foretaget zoner og udarbejdet en indsatsplan, maksimalt må have en udvaskning svarende til udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug, såfremt udvaskningen overstiger 50 mg N/l. For at overholde beskyttelsesniveauet er det valgt som virkemiddel at øge det samlede areal med efterafgrøder, udover Plantedirektoratets krav¹³ med 16 %.

Nitratudvaskningen er i ansøgningen derefter beregnet til mellem 57 og 59 mg/l, hvilket er det samme som udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug.

Kravet om, at der ikke må ske nogen forøgelse af nitratudvaskning til grundvandet, er dermed overholdt.

Der stilles vilkår til etablering af ekstra efterafgrøder.

Da der i ansøgningen er valgt samme standard- og referencesædskifte, er sædskifte ikke er valgt som virkemiddel til at nedbringe nitratudvaskningen, og derfor stilles der ikke vilkår til sædskiftet.

Beregningerne forudsætter, at arealerne indenfor NFI dyrkes med referencesædskiftet S4, og at der udlægges 16 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige på arealerne.

Nitrat til overfladevand

I Husdyrgodkendelsesloven er oplandene, der afvander til de Natura 2000-områder, der er mest sårbare over for nitratbelastning, inddelt i Nitratklasserne 1-3. Alle øvrige oplande er benævnt som nitratklasse 0.

Nitratklasser:	Faktaboks
Beskyttelsesniveau i forhold til nitrat - overfladevand	
Nitratklasse 0:	Ingen krav til et reduceret dyretryk
Nitratklasse 1:	Krav til et dyretryk svarende til 85 % af de generelle regler
Nitratklasse 2:	Krav til et dyretryk svarende til 65 % af de generelle regler
Nitratklasse 3:	Krav til et dyretryk svarende til 50 % af de generelle regler

Udbringningsarealerne afvander til habitatområdet Sneum Å og Holsted Å (H79). Sneum Å munder ud i Grådyb i Vadehavet. Vadehavet er Natura 2000-område, der er udpeget som habitatområde (H78) og som fuglebeskyttelsesområde (F57). Områdernes udpegningsgrundlag er vist i bilag 2.

¹² Vandplan 2009-2015 for "Hovedvandopland 1.10 Vadehavet", oktober 2014

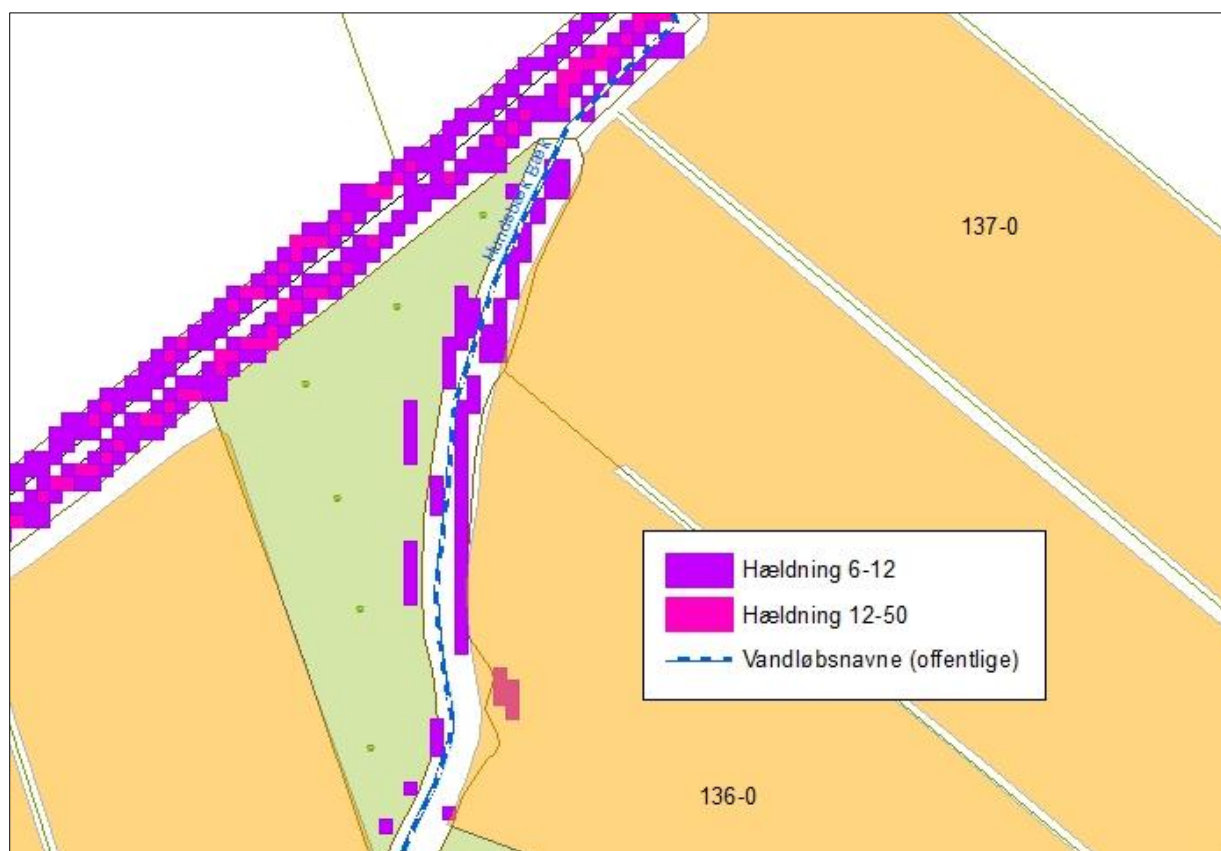
¹³ "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler", Plantedirektoratet, www.pdir.fvm.dk.

Ingen af udbringingsarealerne i denne miljøgodkendelse ligger indenfor oplande, der er klassificeret som nitratklasse.

Ved mark 136-0 er der et enkelt sted terrænhældning på mere end 6° ned mod Hundsbæk Bæk - figur 14. Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 12° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde, når skrånningen ligger inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

På skråninger med en hældning på mellem 6° og 12° må der udbringes flydende husdyrgødning, hvis det nedfældes i parallel retning i forhold til vandløbet, søen eller fjorden.

Figur 14. Hældning over 6° ned mod vandløb/grøft.

Som nævnt ovenover afvander ejendommens udbringingsarealer via Sneum Å til Grådyb i Vadehavet.

De arter og naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget i og langs Sneum Å og i Vadehavet kan blive påvirket negativt af udvaskning af næringsstoffer fra ejendommens udbringingsarealer.

For at beskytte habitatområderne, må der ifølge Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for nitrat¹⁴, ikke ske en stigning i udvaskning af nitrat i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug i et givent kystvandopland til et habitatområde, hvis dyretrykket i kystvandop-

¹⁴ Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven af 24. juni 2010

landet er stigende i forhold til 2007-niveauet. Derudover må udvaskningen fra husdyrbruget ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle kystvandopland, dog kun 1 %, hvis udvaskningen sker til et område der er karakteriseret som lukket bassin og/eller meget eutrofieret.

Miljøstyrelsens seneste opgørelse fra 2007-2014 over ændring i dyretallet (målt i DE), viser at der er sket en stigning i dyretrykket til Grådyb med 7,7 %. Der må derfor ikke ske en mer-udvaskning fra husdyrbruget.

For at sikre, at der ikke sker en mer-udvaskning fra husdyrbruget, skal udvaskningen i ansøgt drift svare til udvaskningen, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning på et sædskifte tilpasset et planteavlsbrug.

Udvaskningen fra arealerne, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning på et sædskifte tilpasset et planteavlsbrug, er beregnet til 79,9 kg N/ha.

For at sikre, at der ikke sker mer-udvaskning, er det valgt at etablere 16 % ekstra efterafgrøder. I ansøgt drift er udvaskningen beregnet til at være 79,9 kg N/ha (DE_{reel}), hvilket er det samme som udvaskningen fra tilsvarende planteavlsbrug.

Der stilles vilkår til etablering af 16 % ekstra efterafgrøder.

Den kvælstofmængde, der udbringes med husdyrgødningen og senere udvaskes fra pløjelaget, er ikke lig med den mængde, der ender i vandmiljøet. I jorden omdannes nitrat til frit kvælstof ved denitrifikation. Jordens evne til at omdanne kvælstof kaldes reduktionspotential. Samtlige arealer har et reduktionspotential på 51-75 % jf. reduktionspotentialkort fra DMU¹⁵. Derfor vil højst 49 % af det udvaskede kvælstof ende i vandmiljøet. Det svarer til 7.313,02 kg N/år (39,15 kg N/ha), hvilket er det samme som hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning.

Den samlede udvaskning til Grådyb udgør 3.162.000 kg N/år. Udvasningen fra husdyrbruget udgør derfor 0,23 % af den samlede udvaskning til Grådyb.

Udvaskningen overstiger ikke niveauet for udvaskning, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning. Desuden overstiger udvaskningen ikke 5 % af den samlede udvaskning til Grådyb. På den baggrund vurderer Vejen Kommune, at bedriftens påvirkning i sig selv vil være helt uden betydning for Sneum Å, Vadehavet og de arter og naturtyper, der findes i områderne, uanset at der for Vadehavets vedkommende er tale om et sårbart Natura 2000-område.

Fosfor

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om begrænsning af fosforoverskud til udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, som afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor. Kravene afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Desuden stilles krav til lavbundsarealer med lavt jernindhold (svarende til okkerklasse II-IV), der afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor. Sådanne udbringningsarealer klassificeres i fosforklasse 1-3.

---

¹⁵ Danmarks Miljøundersøgelser, www.dmu.dk

Fosforklasser:	Faktaboks
Drænede lerjorder med fosfortal på 4-6	Fosforklasse 1
Drænede lerjorder med fosfortal på over 6	Fosforklasse 3
Lavbundsarealer med okkerklasse II eller derover	Fosforklasse 2

Som beskrevet i afsnittet "Nitrat til overfladevand" afvander udbringningsarealerne via en række mindre vandløb til Vadehavet. Landbrugsarealer som ligger udenfor oplande til et fosforoverbelastet Natura 2000 vandområde beskyttes jf. lovgivningen alene via harmonireglerne. Vadehavet er et Natura 2000-område, der i henhold til lovgivningen er udpeget som mindre sårbart overfor fosfor. I oplandet hertil er harmonikravet således alene beskyttelsesniveau for fosforoverskud.

Beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Ejendommens dyrehold tilfører i gennemsnit udbringningsarealerne 36,1 kg P/ha/år, og der fraføres 19,0 kg P/ha/år med det valgte sædskifte, hvilket giver et overskud på i gennemsnit 17,1 kg P/ha/år.

Udbringningsarealerne afvander via en række mindre vandløb til Holsted Å og videre til Sneum Å, der afvander til Vadehavet. Vadehavet er et Natura 2000-område, der ikke er overbelastet med fosfor.

På baggrund af det oplyste for ejendommens udbringningsarealer, vurderer Vejen Kommune vedrørende beliggenhed, tildeling af husdyrgødning, gødningssammensætning, sædskifte m.v.:

- At der ikke vil være væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til vandløb og grøfter.
- At husdyrbruget, ved overholdelse af den til enhver tid gældende natur- og miljølovgivning og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen, drives således, at påvirkningen af overfladevand fra udbringningsarealerne vil ligge på et acceptabelt niveau.
- At gennemførelse af projektet og den fremtidige drift af husdyrbruget ikke vil medføre forringelser af den nuværende miljøtilstand af overfladevand.

Kommunen vurderer, at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandløb og Vadehavet.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring landbrugsejendomme og deres tilhørende arealer. På baggrund af rapport fra DMU¹⁶ samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø. Heraf er løgfrø, odder, langøret flagermus og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare

¹⁶ Faglig rapport nr. 635 og nr. 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser.

re. Bechsteins flagermus, bredøret flagermus er rødlistet som sjældne, mens klokkefrø er rødlistet som akut truet.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter, som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg eller udbringningsarealer, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Odderen lever i tilknytning til vådområder, og den findes i vandløb og især i moser og søer med store rørskovsområder. For at odderen kan trives i levedygtige bestande, skal der være vådområder med et højt naturindhold. Odderens yngle- og rasteområder knytter sig til moser, krat, skov eller andre uforstyrrede naturområder.

Markfirbenet findes spredt i landskabet på åbne, varme, solbeskinnede skrånninger med vel-drænet jord og lav vegetation. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for arten.

Stor vandsalamander foretrækker rene, dybe vandhuller i eller nær skov. Uden for yngletiden lever salamanderne på land og gemmer sig om dagen under sten og træstammer og i gamle musehuller. De vandrer sjældent særlig langt fra vandhullerne.

Løgfrøen yngler i lavvandede vandhuller, søer og vådområder og kan også yngle i midlertidige vandhuller. Ynglesucces kræver lysåbne vådområder eller vådområder med lysåbne og lavvandede partier. På land opholder løgfrøen sig oftest på arealer med løs sandet overjord og især på steder, hvor der er partier med lav vegetation, bare sandflader eller bar muldjord, hvor det er let for frøen at grave sig ned. Løgfrøen er nataktiv, og om dagen ligger løgfrøen nedgravet i jorden typisk 10 – 30 cm under overfladen. Med dens skjulte levevis er løgfrøen normalt umulig at finde på land uden for yngletiden.

Spidssnudet frø kan leve i mange typer af vandhuller og søer. Den er afhængig af, at vandhullet/søen er omgivet af fugtige udyrkede arealer som fødesøgnings- og rasteområde.

Andre paddearter som lille vandsalamander og skrubtudse er ikke opført på habitatdirektivets bilag IV, men de er fredede i Danmark. For disse arter gælder mange af de samme livsbetingelser, som nævnt for padderne ovenfor.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller i nærheden af husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Vejen Kommune vurderer, at en række af arterne med stor sandsynlighed forekommer i området.

Under forudsætning af at eventuelle stillede vilkår i afsnittene "Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak" og "Arealernes påvirkning af natur, jord og vand" overholdes, vurderer Vejen Kommune, at driften af arealerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle leversteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger eller fældes store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter.

Med de i godkendelsen stillede vilkår og i henhold til Habitatbekendtgørelsens § 11¹⁷ vurderer Vejen Kommune, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder

Ejendommens nye anlæg skal vurderes i forhold til anlæggets udformning og placering i landskabet og de landskabelige værdier.

Anlæggets udformning

Eksisterende anlæg består af rødstensbygninger med gråt tag. Produktionsanlægget er meget samlet, og da der nedrives to eksisterende stalde og to eksisterende gyllebeholder midt i anlægget for at give plads til en ny farestald og udvidelse af smågrisestalden, vil udvidelsen ikke medføre store synlige ændringer.

Eksisterende smågrisestald forlænges mod syd og ny farestald opføres midt i det samlede stald anlæg, hvor der i dag er slagtesvinestalde. Endvidere etableres der en ny vaskeplads i tilknytning til de eksisterende bygninger.

Den nye farestald opføres i grå søstenselementer og med grå eternittag, der har 15° taghældning. Stalden bliver 6 m høj og placeres midt i det eksisterende staldanlæg, hvor der er slagtesvinestalde (se figur 2).

Tilbygningen til smågrisestalden opføres i samme materialer og dimensioner, som eksisterende smågrisestald. Den opføres i forlængelse af smågrisestalden mod syd. Se figur 2.

Anlæggets placering i landskabet

Mod offentlig vej er driftsområdet afskærmet med småbeplantninger samt levende hegn. Mod sydøst skræner terrænet nedad. Læborg Kirkevej passerer nord og lidt øst for anlægget, og nybygningerne placeres midt i det eksisterende anlæg og på østsiden. De nye bygninger vil dog blive synlige fra øst, men vil ikke give den store ændring i oplevelsen af anlægget og det omkringliggende område.

Ejendommen ligger på Holsted Bakkeø, hvor den øst-vest gående smeltevandsdal gennem Vejen Mose slutter omgivet af højere moræneaflejringer fra næstsidste istid. De højere moræneaflejringer omkring smeltevandsdalen giver nogle fine udsigter over området. Området gennemskæres af ferskvandsaflejringer. Formentlig har der været en gletsjertunge helt fremme ved Brørup under sidste istid (Weichel) og jordtyperne varierer, men består overvejende af mere frugtbar moræneler.

Der er tale om et landbrugsområde med læhegn både på kryds og tværs i et forholdsvis åbent landskab præget af landbrugsdrift, men med mindre landskabsrum omkring vandløbene. Markerne er størst på de højere områder og mindre på de lave, centrale områder ved Blåvær. Der er enkelte mose- og engarealer omkring vandløbene og Blåvær. Bebyggelsen består af spredte gårde, hvoraf mange er forholdsvis store, blandt andet Hundsbæk, der tidligere har været hovedgård.

---

¹⁷ Bek. nr. 408 af 01.05.2007, "Udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter".

Landskabelige værdier

Placeringen og udformningen af ejendommens nye anlæg skal vurderes i forhold til de landskabelige værdier jf. §§ 22 og 23 i Husdyrgodkendelsesloven – tabel 16.

Udpegningerne er fra Kommuneplanen¹⁸. Landskabet og kulturhistoriske værdier bliver reguleret efter hhv. Naturbeskyttelsesloven og Museumsloven.

*Værdifulde og uforstyrrede landskaber, skov-, sø- og åbeskyttelseslinjer har ofte ikke indflydelse på landbrugsbyggeri, men kan i særlige tilfælde have betydning for vurderingen.

På grund af Vejen Kommunes beliggenhed inde midt i landet, vurderes ikke på kystnærhedszoner, strandbeskyttelseslinjer eller klitfredninger.

Nyetableringerne er ikke i konflikt med udpegningsgrundlaget for "værdifulde landskaber" da nyetableringerne ligger midt i eksisterende bygningsmasse.

Kommuneplan	Udpegninger	Bemærkning	Nyt anlæg inden for udpegningen
3.5.1	Værdifulde landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Ja
3.5.2	Uforstyrrede landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.3	Økologiske forbindelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.1	Naturområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre naturområder. Udpegningen i kommuneplanen indeholder også "særligt værdifulde naturområder".	Nej
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.2.1	Kulturhistoriske værdiområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre kulturmiljøer, herunder Hærvejens kulturmiljø.	Nej
4.2.1	Kirkeomgivelser	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.4.2	Rekreativ interesse	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej

¹⁸ Kommuneplanen 2009 – 2021 for Vejen Kommune, www.vejenkom.dk

3.4.4	Natura 2000	Byggeri der ændrer udpegningen af Natura 2000 område ikke tilladt.	Nej
Råstofloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
	Råstofgraveområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg.	Nej
Naturbeskyttelsesloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
§ 17	Skovbyggelinjen*	Regulerer kun byggeri indenfor 300 m. Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 16	Sø- og åbeskyttelseslinje*	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 150 m (også terrænændringer og tilplantninger). Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 18	Fortidsmindebeskyttelseslinje	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 100 m (også terrænændringer og tilplantninger). Der må ikke bygges eller plantes inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 19	Kirkebyggelinje	Regulerer byggeri over 8,5 meters højde inden for 300 m.	Nej
	Fredede områder		Nej
Museumsloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
§ 29a	Sten- og jorddiger	Må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.	Nej
§ 29e	Fortidsminder	Inden for en afstand af 2 meter fra fortidsmindet, må ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes.	Nej

Tabel 16. Landskabelige udpegninger i forbindelse med nybyggeriet.

Kulturhistoriske værdier i tilknytning til arealerne

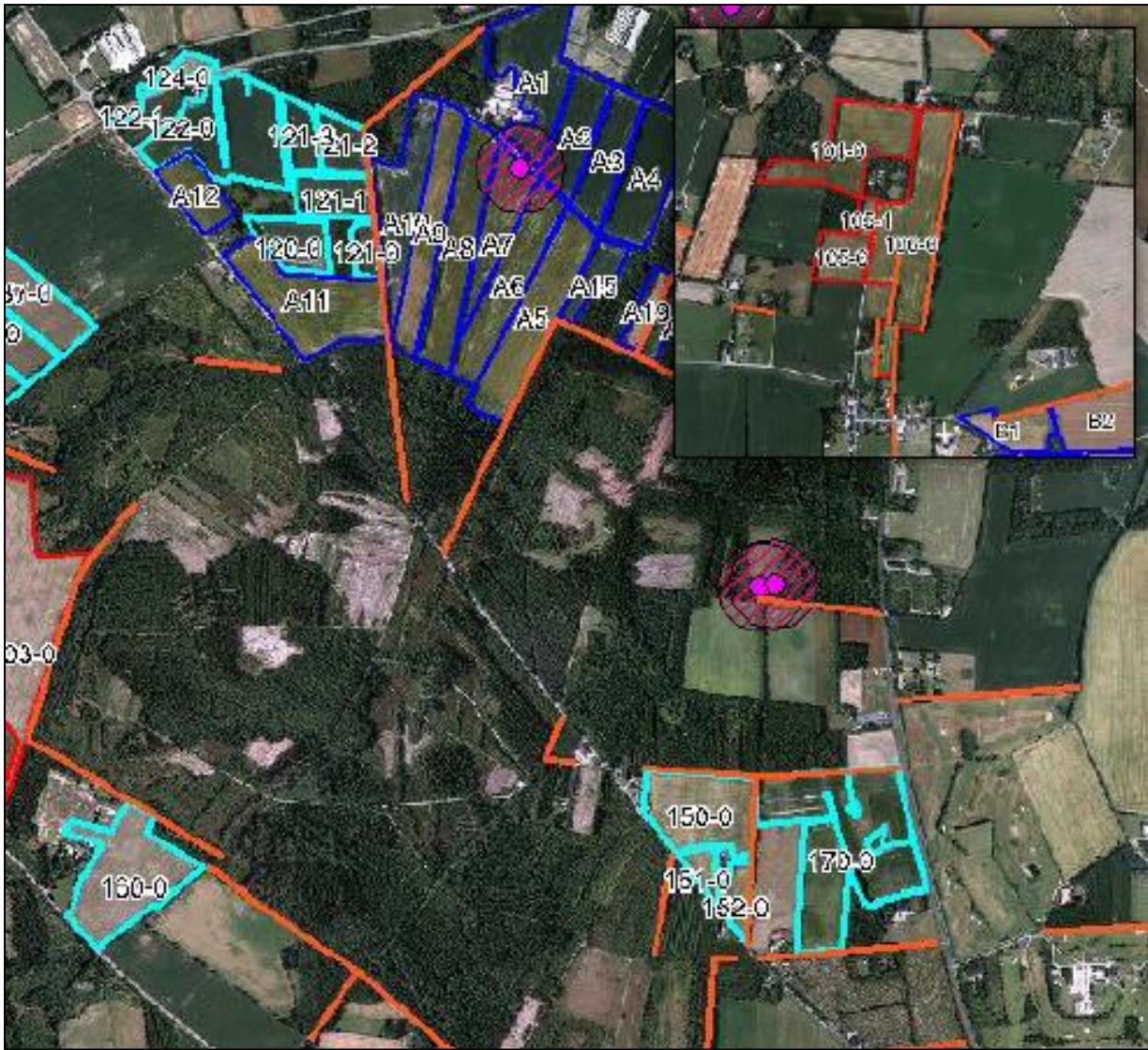
Der er registreret beskyttede sten- og jorddiger grænsende til følgende udbringningsarealer, 103-0, 106-0, 107-0, 107-1, 121-0, 121-1, 121-2, 133-0, 150-0, 152-0, 160-0 og 170-0, jf. figur 15 og 16.

Diget på mark 106-0 synes delvist fjernet og sagen er sendt til videre sagsbehandling hos Kulturarvstyrelsen.

Sten- og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 a, må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.

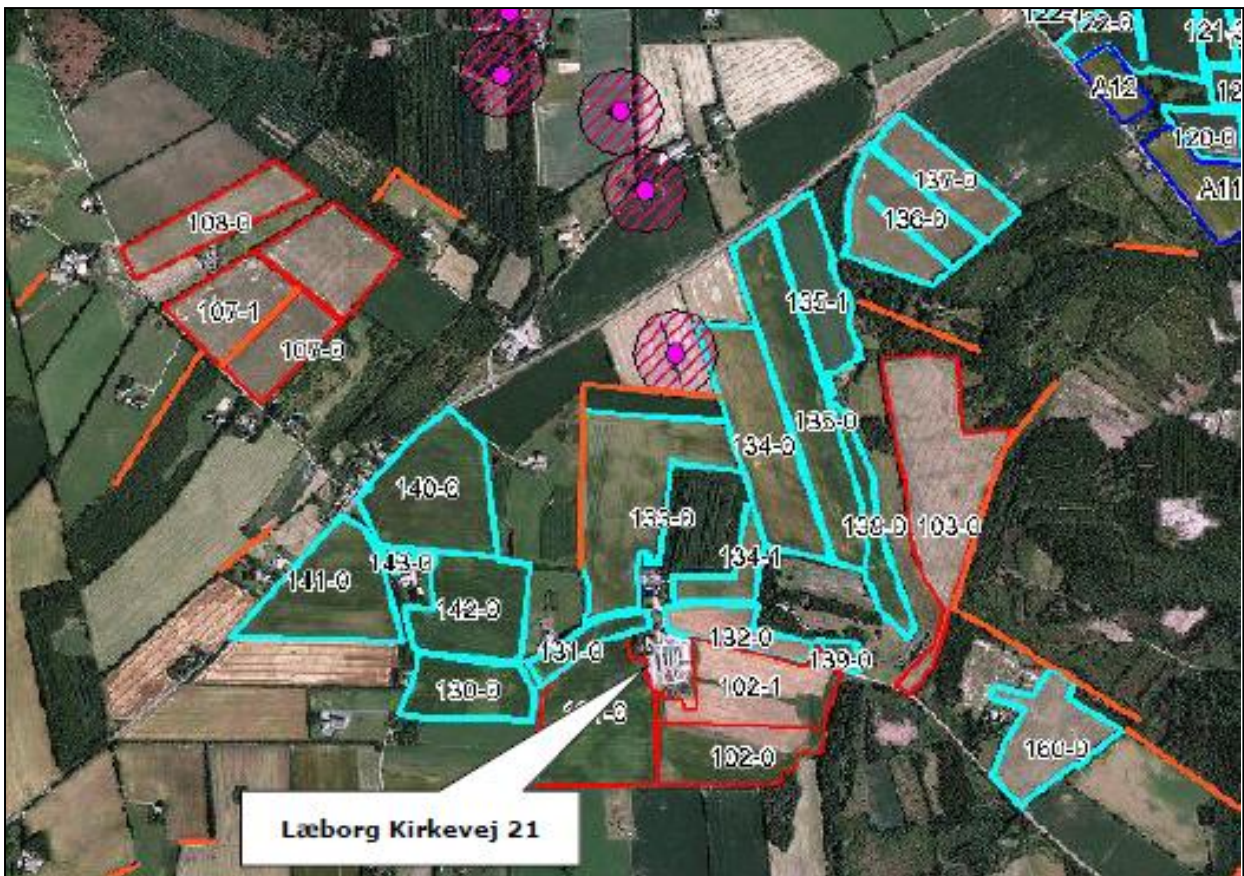
Der er ikke registreret fortidsminder på eller grænsende op til bedriftens ejede eller forpagtede marker.

Fortidsminder, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 e må ikke ændres. Dette vil sige, at alle foranstaltninger, der indebærer en påvirkning af fortidsmindernes indhold og overflade, ikke er tilladt. Endvidere må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes jf. § 29 f i Museumsloven indenfor en afstand af 2 meter fra fortidsmindet.

Figur 15. Arealernes placering i forhold til fredninger.

Figur 16. Anlæggets og arealernes placering i forhold til fredninger.

Husdyrbrugets ophør

Ansøger vil udvikle sin produktion, så han kan bestå som landmand i fremtiden. Han ønsker at modernisere og udvikle produktionen, så der tages hensyn til dyrevelfærds- og miljømæssige krav.

Ved ophør af produktionen vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort, så der ikke er fare for forurening.

Vejen Kommune stiller vilkår om oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig god stand.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Vejen Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Alternative muligheder

Ansøger har undersøgt alternative muligheder for indretning og placering af anlægget. Den vigtigste er beskrevet og vurderet nedenfor. Desuden er husdyrbrugets fremtid vurderet af ansøger, under forudsætning af, at produktionen fortsætter uændret, 0-alternativet.

Alternativ: Opførelse af ny farestald vest for den eksisterende drægtighedsstald. Men det er fravalgt pga. at der ikke længere ønskes slagtesvineproduktion på ejendommen, hvorved der vil komme til at stå to gamle og nedslidte bygninger tomme. Samt at det vil give en dårlig intern logistik i staldene mht. flytning af dyrene. Derudover har været over en placering på østsiden af smågrisestalden og på tværs syd for staldene. Alle de nævnte alternativer, har det til fælles at det vil give en for dårlig intern logistik for dyr og medarbejdere.

Den valgte placering giver den bedste logistik for medarbejdere og dyr, og en minimal påvirkning af landskabet.

Hvis udvidelsen/ændringen af husdyrbrugets produktion ikke foretages (0-alternativet), vil produktionen på de nuværende 387 DE kunne fortsætte uden yderligere miljøgodkendelse. En fortsat drift vil ikke nødvendigvis i sig selv medføre mindsket forurening fra husdyrbruget end i den ansøgte ændring. Der vil ligeledes fortsat udbringes husdyrgødning på ejendommens arealer. Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug foretages ammoniak- og forureningsbegrænsende tiltag, som sænker det generelle forureningsniveau. 0-alternativet vil således ikke nødvendigvis have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis ændringen gennemføres og de opstillede vilkår i miljøgodkendelsen efterleves.

Sammenfatning

Vejen Kommune vurderer sammenfattende, at der kan meddeles godkendelse til projektet da:

- Husdyrbruget med de stillede vilkår kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

4 Øvrige forhold

Byggeri, vandindvinding og spildevandsafledning

Da projektet indeholder byggeri og bygningsændringer, skal der indsendes byggeansøgning til Vejen Kommune.

Såfremt vandforbruget stiger, og der anvendes egen boring, skal der indsendes ansøgning om øget indvindingstilladelse til Vejen Kommune.

Særskilt tilladelse til udledning/nedsivning af spildevand/overfladevand/tagvand skal indhentes hos Vejen Kommune.

Der kan være andre forhold, der skal søges om ved Vejen Kommune.

Høringsberettigede

Trine Riis Jeppesen, Jysk Landbrugsrådgivning, trj@jlbr.dk

Naboer:

Orientering af naboer er sket indenfor konsekvenszonen på 807 meter:

Læborg Kirkevej 18, 6600 Vejen

Mads Busk Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen (også ejer af nabomatrikel)

Peter Jespersen, Læborg Kirkevej 22, 6600 Vejen

Camilla Ambeck-Nørgaard, Kærvej 10, 6600 Vejen

Søren P. Lindberg, Kærvej 12, 6600 Vejen

Hans Christian Hansen, Kærvej 16, 6600 Vejen

Jens Peter Pors Eriksen, Vejlevej 8, 6650 Brørup

Jeppe Bjerre Basse, Kærvej 25, 6600 Vejen

Freddy Faaborg, Kærvej 27, 6600 Vejen

Peter Kjær, Kærvej 29, 6600 Vejen

Søren Gorm Pedersen, Kærvej 31, 6600 Vejen

John Damgaard Jakobsen, Gammelby Mosevej 6, 6600 Vejen (ejer Ribe-Vejle Landevej 4)

Karen Damgaard, Ribe-Vejle Landevej 4, 6600 Vejen

Leif Philipp, Debelvej 4, 6650 Brørup (ejer Hundsbækvej 6)

Max Philipp, Hundsbækvej 6, 6600 Vejen

Interessenter, der har anmodet om udkast:

(ingen)

Bortforpagtere af arealer:

Mads Busk-Jensen, Læborg Kirkevej 20, 6600 Vejen

Ole Andersen, Læborgvej 38, 6600 Vejen

Erik Petersen, Asbovej 33, 6600 Vejen

Steen Skov Primdal, Ribe-Vejle Landevej 10, 6622 Bække

Gyllemodtagere:

Rasmus Nielsen, Ribe-Vejle Landevej 6, 6622 Bække

Kopimodtagere af afgørelsen

Naturstyrelsen nst@nst.dk

Embedslægerne i Region Syddanmark, [sesyd@sst.dk](mailto:sesynd@sst.dk)

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsted post@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø dnvejen-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@ecocouncil.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, DK-2450 København SV. Lokalafdeling: Friluftsrådet for Trekantområdet, att. Bent Holgersen, Hvedevænget 30, 6600 Vejen, holgersen@vejen-net.dk

Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, lokalkontoret vejen@dof.dk

Museet på Sønderkov, post@sonderskov.dk

Bilagsoversigt

1. Klagevejledning.
2. Udpegningsgrundlag for de berørte Natura 2000-områder.
3. Udtalelse fra Bent Ib Hansen, Videnscenter for svineproduktion, vedr. ammoniakfordampning fra farestier til løsgående søer.
4. Beredskabsplan.

Bilag 1.

Klagevejledning, jf. "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" nr. 1572 af 20.12.2006.

Hvilke afgørelser, tilladelser og miljøgodkendelser kan påklages

Alle afgørelser, der er truffet af kommunen med hjemmel i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, kan jf. § 76 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvem kan klage

Klageberettiget er enhver med væsentlig interesse i sagens udfald, miljøministeren samt visse landsdækkende organisationer, jf. §§ 84-87.

Til hvem skal der klages

Der skal klages direkte til Natur- og Miljøklagenævnet. Se vejledning på www.nmkn.dk/klage.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefrist

Klagen skal være modtaget af Natur- og Miljøklagenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen, tilladelsen eller miljøgodkendelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort f.eks. ved annoncering, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen, jf. § 79.

Gebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Nævnet vil i forbindelse med oprettelsen af klagen opkræve et gebyr. Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside (www.nmkn.dk). Gebyret tilbagebetales, hvis den, der klager, får helt eller delvis medhold i klagen.

Domstolsprøvelse

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. § 90.

Opsættende virkning

En klage over en afgørelse har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen eller miljøgodkendelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelsen/godkendelsen må ikke udnyttes, hvis den indeholder placering af driftsbygninger væk fra de øvrige driftsbygninger, jf. § 81. Dette vil være angivet i afgørelsen.

Udnyttelse af en tilladelse eller miljøgodkendelse kan kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i tilladelsen eller miljøgodkendelse.

Bilag 2.

Udpegningsgrundlag for de berørte Natura 2000-områder.

Natura 2000-områdenr. 86: Vejen Mose

Området består af habitatområde nr. H75 og fuglebeskyttelsesområde nr. F54. Fuglebeskyttelsesområdet var oprindeligt udpeget for tinksmed, men arten er ikke længere på udpegningsgrundlaget.

Udpegningsgrundlag for habitatområdet Vejen Mose (H75)	
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Tidvis våd eng (6410) Nedbrudt højmoser (7120) Hængesæk (7140) Tørvelavning (7150) Ege-blandskov (9160) *Skovbevokset tørvemose (91D0)
Arter:	Trane

* Skovbevokset tørvemose er en prioriteret naturtype.

Natura 2000-områdenr. 90: Sneum Å og Holsted Å

Området består af habitatområde nr. H79.

Udpegningsgrundlag for habitatområdet Sneum Å og Holsted Å (H79)	
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Vandløb (3260) Kalkoverdrev (6210) Surt overdrev (6230) Urtebræmme (6430) Hængesæk (7140) Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Stilkeke-krat (9190) Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld Tidvis våd eng (6410)
Arter:	Bæklampret (1096) Flodlampret (1099) Havlampret (1095) Snæbel (1113) Odder (1355) Laks (1106)

* Kalkoverdrev (kun vigtige orkidélokalteter), surt overdrev, kildevæld og snæbel er alle prioriterede naturtyper/arter.

Natura 2000-områdenr. 89: Vadehavet

Området består af habitatområde nr. H78 og fuglebeskyttelsesområde nr. F57.

Udpegningsgrundlag for habitatområdet Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde (H78)	
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Flodmunding (1130) Vadeflade (1140) Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Enårig strandengsvegetation (1310) Vadegræssamfund (1320) Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) Grå/grøn klit (2130) Klithede (2140) Havtornklit (2160) Grårisklit (2170) Skovklit (2180) Klitlavning (2190) Visse-indlandsklit (2310) Græs-indlandsklit (2330) Søbred med smårter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Kalkoverdrev (6210) Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Tørvelavning (7150) Rigkær (7230) Stilkege-krat (9190) Skovbevokset tørvemose (91D0)
Arter:	Havlampret (1095) Bæklampret (1096) Flodlampret (1099) Stavsild (1103) Laks (1106) Snæbel (1113) Marsvin (1351) Odder (1355) Gråsæl (1364) Spættet sæl (1365)

* Lagune, Grå/grøn klit, Klithede, Kalkoverdrev (kun vigtige orkidélokalteter), Surt overdrev, skovbevokset tørvemose og snæbel er alle prioriterede naturtyper/arter.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområdet Vadehavet (F57)

Ynglefugle:	Klyde Hvidbrystet præstekrave Almindelig ryle Sandterne Fjordterne Havterne Dværgterne Splitterne
Trækfugle:	Bramgås Mørkbuget knortegås Lysbuget knortegås Gravand Pibeand Krikand Spidsand Skeand Ederfugl Sortand Strandskade Klyde Hjejle Strandhjejle Hvidbrystet præstekrave Lille kobbersneppe Stor regnspeve Rødben Hvidklire Islandsk ryle Sandløber Almindelig ryle Dværgråge

Bilag 3.

Udtalelse fra Bent Ib Hansen, Videnscenter for svineproduktion, vedr. ammoniakfordampning fra farestier til løsgående søer.

Areal ved farestier til løse søer ift. areal ved valg af kassestier

Dok.nr. 20120040

Der foreligger emissionstal for anlæg med kassestier, der er det i Danmark hyppigst anvendte opstaldningsprincip for diegivende søer. På nuværende tidspunkt foreligger der ikke data/resultater vedr. emission fra farestier til løse søer. Pt. kan vi kun vurdere emissionstal for farestier til løse søer på grundlag af farestalde med traditionelle kassestier.

I Tabel 1 er vist beregnet eksempel på areal hhv. andel af gulvet, som er spaltegulv i farestalde i en typisk besætning med 1.200 årssøer. Eksemplerne med Kassestier (K1) og Løsdriftstier (L1) har udgangspunkt i farestier med delvist fast gulv. I K1 og L1 er anvendt spaltegulvselementer med en bredde på 120 cm.

Tabel 1. Eksempler på areal (total hhv. spaltegulv) i farestalde i anlæg med ca. 1.200 årssøer

Type	Kassesti 1	Løsdrift 1	Forskel K/L
Stiens areal, m2	5,85	6,9	18 %
Staldens areal inkl. gange, m2	1.755	2.070	18 %
Heraf spaltegulv, m2	648	720	11 %
Spaltegulv i pct.	37 %	35 %	

Fagligt vurderes ammoniakemissionen i et L1 staldsystem med 10-11 pct. større gylleoverflade, at være ca. 1 procentpoint højere end en K1 indrettet farestald, hvorfor der vil være tale om en marginal forskel i ammoniakemission mellem de to staldtyper. Når der er etableret et tilstrækkeligt antal farestalde med løsgående giegivende søer, vil VSP foretage konkrete emissionsmålinger for ammoniak for at få fastlagt en mere præcis ammoniakemission for denne type staldindretning.

I nedenstående er et par billeder af L1. Det, som er værd at bemærke er, at søerne – og patterisene er forholdsvis rene – det er den bedste 'indikator' for, at det faste gulv er rent og tørt og dermed begrænset/ingen emission her fra.

Figur 1. Foto af so i stitype K1

Figur 2. Foto af so med pattegrise i stitype L1

Figur 3. So gøder på spaltegulv i stitype L1

Figur 4. So med 3-4 uger gamle pattegrise i stitype L1

Bilag 4.

Beredskabsplan

Beredskabsplan for Mølholm Læborg Kirkevej 21 6600 Vejen

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE

BRAND- OG EVAKUERING

OVERLØB AF GYLLE

KEMIKALIE- OG OLIESPILD

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

STRØMSVIGT

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Bilag A Kort over ejendommens miljøfarlige stoffer og afløbsforhold

Bilag B Kort over indsatspunkter i tilfælde af gylleudslip

Udarbejdet af Brian Nielsen

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i forrummet, samt i staldkontoret.

Lamineret telefontavle og kort over miljøfarligestoffer, samt afløbsforhold, findes i forrum og værksted.

Kopi af beredskabsplanen findes i stuehus.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne, med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Alle medarbejdere og ejer har mobiltelefoner på sig

Ejer/leder kontaktes på telefon nr. 23 65 50 36

Miljømyndighed	Kontaktes på tlf.	112	Dag eller nat
Falck	Kontaktes på tlf.	70 10 20 30	Dag eller nat
Brandvæsen	Kontaktes på tlf.	112	Dag eller nat
Lægevagt	Kontaktes på tlf.	88 43 77 77	Dag eller nat 70 11 07 07
Tandlægevagt	Kontaktes på tlf.	65 41 45 51	Dag eller nat
Landbocentret	Kontaktes på tlf.	76 60 21 00	Dag eller nat
Dyrlæge	Kontaktes på tlf.	20 10 52 55	Dag eller nat
Foderstofforretning	Kontaktes på tlf.	75 19 00 54	Dag eller nat 21 33 51 28 (Frode)
Elektriker	Kontaktes på tlf.	75 38 91 00	Dag eller nat
Smeden	Kontaktes på tlf.		Dag eller nat
VVS	Kontaktes på tlf.		Dag eller nat
Ventilationsfirma	Kontaktes på tlf.	21 12 43 22	Dag eller nat
Rostgaard maskin- station - Ved gylle- udslip	Kontaktes på tlf.	74 84 71 06	Dag eller nat 41 40 71 06

KONTAKTLISTE PÅRØRENDE

Leder	Brian Nielsen	Tlf. 2365 5036	
<i>Medhjælper/ansatte</i>	<i>Førstehjælp</i>	<i>Pårørende</i>	<i>Pårørende</i>
Brian	Førstehjælp	Sarah 6024 4759	Forældre 7538 9207
Sarah		Brian 2365 5036	Forældre 2446 7341
Rasmus		Hustru Elna 7538 9207	Elna mobil 2392 0015
Ole		Hustru Anette 4056 0252	
Oleksandr		Hustru Lora 5021 2066	
Kateryna		Mand Nazar 5260 7906	

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

1. Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Adresse: Læborg Kirkevej 21, 6600 Vejen

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange –
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

2. Kontakt ejeren, Brian Nielsen på tlf. 2365 5036

3. Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

4. Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Pulverslukkere

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

1. Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletankene - RING 112

oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

3. Kontakt ejeren, Brian Nielsen på tlf. 2365 5036

4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 7996 5000 (Vejen Kommune) i dagtimerne.

5. Ved mindre gylleudslip, afblændes tagbrønde med jord.

6. Ved større gylleudslip, afblændes afløb fra forsinkelsbassin (se bilag B), og gyllen kan opsuges i forsinkelsebassinet. Derudover forsøges opdæmning på mark for at undgå, at gylle løber til vandløb. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til vandløb skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe, jord eller lign.

7. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Traktor eller rendegraver

Halm i halmlade

Diverse skovle m.m. i værksted.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

1. Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:
    - Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
    - Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
    - Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand
  2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
  3. Kontakt ejeren, Brian Nielsen på tlf. 2365 5036
  4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 7996 5000 (Vejen Kommune)
  5. Forsøg at opsuge den spildte kemikalie/olie med savsmuld/halm e. lign. Olie og kemikalier opbevares på fast gulv uden afløb, og med fald ind i bygning.
  6. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
- I foderlade samt i kemikalierum findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved fyrrummet i værkstedsbygning.

Se bilag A.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: Foderlade ved foderblanderi, ved hovedtavle.

Nye ampere sikringer findes i sikringskasse ved forrum.

Der bruges automatsikringer.

STRØMSVIGT INSTRUKS

1. Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
2. Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
3. Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
4. Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
5. Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Energi Danmark og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 8742 6262.
6. Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator i lagerrum.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

1. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

2. Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.

3. Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigtst at tilkalde hjælp ved uheld.

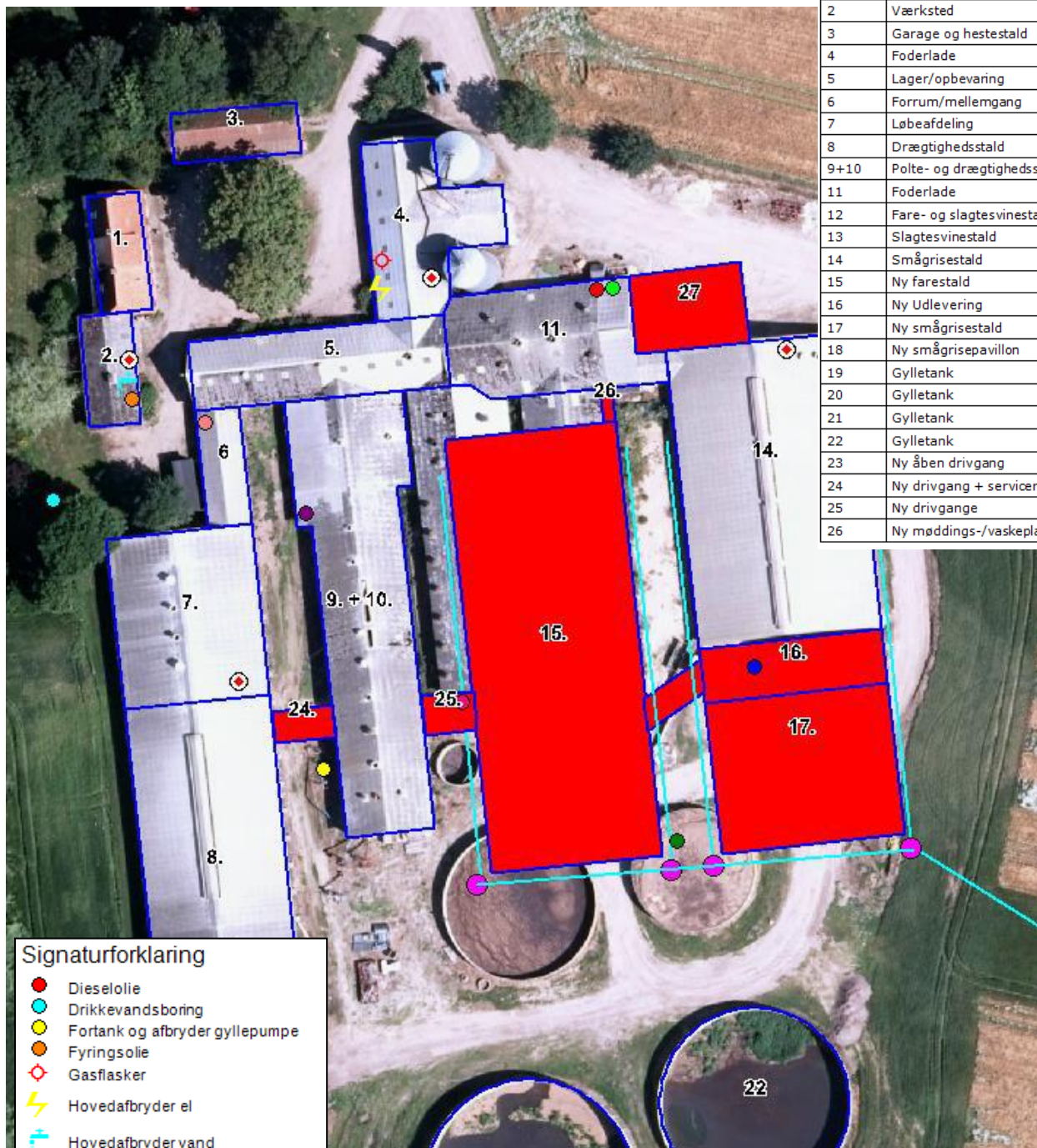
4. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag A. Kort over ejendommens miljøfarlige stoffer og afløbsforhold.

Nr.	Anvendelse
1	Stuehus
2	Værksted
3	Garage og hestestald
4	Foderlade
5	Lager/opbevaring
6	Forrum/mellemgang
7	Løbeafdeling
8	Drægtighedsstald
9+10	Polte- og drægtighedsstald
11	Foderlade
12	Fare- og slagtesvinestald
13	Slagtesvinestald
14	Smågrisestald
15	Ny farestald
16	Ny Udlevering
17	Ny smågrisestald
18	Ny smågriseavillon
19	Gylletank
20	Gylletank
21	Gylletank
22	Gylletank
23	Ny åben drivgang
24	Ny drivgang + servicenum
25	Ny drivgange
26	Ny møddings-/vaskeplads
27	

Signaturforklaring

- Diesellole
- Drikkevandsboring
- Fortank og afbryder gyllepumpe
- Fyringsolie
- ◇ Gasflasker
- ⚡ Hovedafbryder el
- ⚡ Hovedafbryder vand
- Kemikalier
- Markvandingsboring
- Medicin
- Ny fortank og afbryder gyllepumpe
- ⊗ Pulverslugger
- Sikringer
- Smøreolie

Bilag B. Kort over indsatspunkter i tilfælde af Gylleudslip

